

310204

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

శెన్నచిట్టణము 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20 తేది మంగళవారం } No. 41.
సంపుటము. ౪ } నంబిక గరం

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

కాయలడ్లు, ఎంబిసు, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై వీంగు
మొదలగువాటితో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
డెలివరీ వివరము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు సగుండ్ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

శాంతి, విజయ, విజయం. సం. 9 నెలనెండు డైరీ బిల్. మదరాసు.

అమృతాంజనము
తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహినితైలం
సీసా 1-కి 0-12-0

తాగురత్నైలం
కబ్బి 1-కి 0-6-0

చంద్రచంద్రి
కబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిస్కో,
బొంబాయి - మదరాసు.

వనావధినరస్పటిల్లా
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టు
యందు శేర్షిక గాంచినది. ధర 1-12-0
ఇండియా సిలోకోనందు ఎచ్చటికైనా కపాలాభిర్య
ప్రతిమగా పంపబడును. (2978)
చిరానము పి. డి. సావంత్.
శం 144 ఫవరవాగి బొంబాయి.

ఇదే మంచినమయము
నీమకములాల పుష్పరాగముల కెంపుల బం
గారువగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును. ఒకపాటి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం కెట్టి అంబు నన్ను,
8078 217, వై.నాపకారు - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను
మీరు—
తక్షణమే
ప్రాసిత కపాలాభిర్యమును కూడను అపేక్ష
ఒక ప్రతి "కామేశ్వర"
శ్చరకమును!
వైద్యశా

వ్యవసాయశాస్త్ర చరిత్ర

III

[వర్ణన - చెంచయ్యగారు]

(విస్తృత తిరువాది)

కొంతకాలము జరిగినతరువాత చాల్లను దొంగుడు ఆరు కాస్త్రాక్షుడు అనుకూలమైన సవ్యపరిశ్రమను కనిపెట్టి, నేలను బీడుగా నుంచినవనములను నిరూపించెను. గానుగ మిండిని, ఎముకలపొరుమును, ఎరువుగా నుపయోగించి సాగును. 1508-వ సంవత్సరములో సర్ వామ్ప్రీడే అను రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడు, రసాయనశాస్త్రమునకు నృక్షజీవాభ్యుదాత్తమునకును గల సంబంధమును గురించి కొన్ని యుపన్యాసముల నిచ్చెను. 1834-వ సంవత్సరము జేప్పు యెల్లింగ్టన్ అనువకము జంక నేలలను కాస్త్రుతముగా వాడుచేయుటకు లోతైన కాలువలను త్రవ్వకము చేసి ప్రయోగించెను.

వ్యవసాయశాస్త్రానికి పాటుపడినవారిలో ఎవరు చాల్ వాన్ లీడింగ్ కే మేలు చేసినవారు అరుదు. ఆయన జ్యోతిషశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రమును ప్రవీణుడు. ఆ శాస్త్రజ్ఞులను వ్యవసాయమునకు నృక్షముల నేపాత్మకములను ఉపయోగించెను. కాస్త్రా పద్ధతియుగా వ్యవసాయమును వృద్ధికి తెచ్చుటకును, మూలనాశమును గ్రహించుటకును పురావీక్షించెను. బీడు ప్రయోగశాలయందు కనిపెట్టిన విషయములు ఎంతమాత్రము సామాన్యజనులకును ప్రయోజనకారియో తెలిసికొనుటకు సర్ వామ్ప్రీడే లూయిస్ అను అంగ్లేయుడు రాధముద్దెద్దులలో లోకప్రసిద్ధియును వ్యవసాయప్రయోగశాలమును స్థాపించెను. 'సోపియము' (ట్రేటు) పద్ధతియగు (మెయిలియన్ గానో) 'నూటర్ ఫాస్ఫేటు ఆఫ్ లైమ్' ఎముకల నున్న మూలము చేయబడినది (త్రేట్ మైన యెరువులుగా నేర్పడెను. నేలను పుష్కలముచేయుట, ఫలదాత ముఖ్యవర్ణకమైన మూలపదార్థములు ఎంత చేరువనెడినది, తెలిసికొనుటకు ఆరంభించిరి చేరువతో చేయుచుండిన పనులన్నియు పనియట్లచేత చేయవారంభించిరి. నెడచల్లుటకు బజలగా గొట్టును, గడ్డిచేరితో కొయుటకు బజలగా గొట్టును సహాయముచే కొనిన పనియట్లుచేయుటకు వేసి దట్లను చిన్న చిన్న ముక్కలుగా చేసి దియెత్తెమును మొదలయినవాటిని నిర్మించిరి. 1812 సం॥ వైరును కొయుటకు కనిపెట్టబడిన యెత్తెమును 1850 సంవత్సరములో మోకారీకులను ఆమెరికాదేశీయులు ఎక్కువయు రయోగశాల నుండినట్లు మార్చెను. ఆయెత్తెమునకు 1879 సం॥ లో, కొనినవైరును కట్టుకట్టులుగా కట్టుటకు ముఖ్యము ఆయెత్తెముతో చేసిరి. ఆధునగా యెత్తెశాస్త్రము సహితము 'వ్యవసాయశాస్త్రమునకు' తోడ్పడునట్లు చేసిరి. ఇనుపసాగు గుంటకలు, రూలకములు, పండ్ల చట్టములు మొదలయినవి ఆయెత్తెలకు పదయోగపడునట్లు చేసిరి. ఆవియెత్తెమును మొదట 1508 సంవత్సరమున ధావ్యానుల నూర్పుటకు వినియోగించిరి. 1850 సంవత్సరములో వాని నేలను దున్నుటకును నునుచేయుటకు నుపయోగించ వారంభించిరి.

ఉపయోగకరమైన వ్యవసాయ విషయములను తెలిసికొనుటకును, రయితులకు ప్రయోగముచేయుటకును సంఘములు స్థాపించబడినవి. 1800-వ సంవత్సరమున "రయితుల ప్రతిక"ను స్థాపించిరి. 1838-వ సంవత్సరములో "కాస్త్రా"ను గణితముగా వ్రాసుట చేయబడినది. అను ప్రసిద్ధితో ఒక వ్యవసాయ సంఘము ఏర్పడినది. 1842 సం॥ వ్యవసాయ రసాయనశాస్త్ర సంఘము స్థాపించబడినది. 1845-వ సం॥ సిరిస్ నెట్టు అను పట్టణములో "వాయు" అగ్రికల్చరు కాలేజీ"ని నిర్మించిరి. వ్యవసాయవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు 183-వ సంవత్సరములో "అగ్రికల్చరు బోర్డు"ను ఏర్పాటుచిరి. వర్ణముల జ్యామితులకు "జోల్డోవిక్రము" అను నుండును కనిపెట్టి. 180 వ సంవత్సరములో వ్యవసాయ సహకారసంఘముల నేర్పరచుటకు ఒక సంఘము ఏర్పడినది. 1806 వ సంవత్సరములో 145 వసాకారసంఘములు అుండినవి. వర్ణములకు కావలసిన ఆహార పదార్థములను గురించి ఎన్నియో ప్రయోగములను చేసి రయితులు అధిక ఫలితమును బొందుటకు మార్గములను తెలిసిరి.

ప్రజలముఖ్య స్థాపించబడిన ఆనేకవర్ణ ప్రయోగములు చేసిచేసి స్థిరపరచుట అలగ్యము చేయబడును. రాధము మైద్యప్రయోగశాల ప్రయోగముగా తెలిపెను. 2) కొన్నిటికి చేద

మొదలయినవాటిని వేసియు (8) వరికొన్ని నేలలకు నూతనముగా కనిపెట్టబడిన పద్ధతులను వేసియు, ముఖ్యమైన వైర్ల నన్నిటిని ప్రతిసంవత్సరము ఒక నేలలో పండించుచుండిరి. ఆవిధముగా గోధుమల 57 సంవత్సరములు వైరుచేసిరి. సామాన్యమైన నేలలలో కాలుధావ్యములను ప్రతిసంవత్సరము వైరుచేయుచుండి నమొదల లాభకారికారు కాని తృణధావ్యములను ఎన్నిసంవత్సరములైనను అనుకూలమైన ఎరువులను వేసి వైరుచేయుచున్నది తెలిసికొనిరి. కాని గడ్డిగాదములను మొలకలవృద్ధికి. ఇవి జ సంబంధమైన యెరువులను మార్చి వేసినయెడల ఫలితము స్వల్పముగా ఎక్కువగుననియు; వర్షానికి సంబంధమైన యెరువులను మార్చి వేసినయెడల ఇవి సంబంధమైన యెరువులకు లె చాలాధికముగా ఫలితమగుననియు; కాని రెంటినికలిపి వేసినయెడల వాటిని వేరు వేరుగా వేసినప్పటికంటె చాలా అధికముగా ఫలితమగుననియు, తెలిసెను. ఎరువును ఏమార్తము చేయిన నేలలో ప్రతిసంవత్సరము పదిరతులవరకు ఫలితపు లభ్యమౌచెను.

కాయధావ్యపు వైరులను గురించియు ఎన్నియో విషయములను స్థిరపరచిరి. కాయధావ్యములవైరును కొనినతరువాత వేసిన తృణధావ్యముల వైరు, తృణధావ్యముల వైరును కొనిన తరువాత వేసినవానింటె అధికముగా ఫలితము కృషికులందరికి అనుభవపూర్వకమై విషయమే యయినను, అందుకు కారణములను తెలిసికొనకలక యుండిరి. అట్టిసందర్భమున, హెల్ రీగర్ అనువర్ణక శాస్త్రజ్ఞుడు ప్రయోగములను చేసిచేసి కారణములను గ్రహించెను. నేలలలో నుండి కొన్ని అతినూత్తుజీవులు గాలిలోని వర్షానికి కాయధావ్యముల మెక్కల పల్లెలలో పోగుచేసి పెట్టుననియు, అందువలన నేలలు ఎక్కువ ఫలవంత మగుననియు నిరూపించెను. అప్పటినుండియు వర్ణములు i వర్షానికి హాద్యైవకతనియు ii వర్షానికి నెలపు చేయుననియు రెండుతరగతులుగా విభజింపబడుచున్నవి. తెలివగు ప్రతికృషిపరుడు తనవర్ణపరిశ్రమలో కాయధావ్యమును, చేయును. కాయధావ్యపు వైరును పచ్చియెరువుగా చేయుట ప్రబలమగుచున్నది.

లింగ్, హెల్ రీగర్ మొదలయిన శాస్త్రజ్ఞులు తమ ప్రయోగశాలలో కనిపెట్టినవిషయములు ఎంతమాత్రము ప్రయోజనకారియో యని తెలిసికొనుటకు అవసరసంవత్సరములుగా పరీక్షచేసి లాభకరములను ప్రకటించిన రాధముద్దె ప్రయోగశాలస్థాపకవైరు సర్ లూయిలెన్సెటుగారికి కృషికులందరు కృతజ్ఞులు.

సంయుక్తరాష్ట్రములు - ఆమెరికా. విరోధాభిందవాదులు ఆమెరికాదేశమున వర్షవరుణ కొనిపప్పుడు వారిసంఖ్య అతిస్వల్పము. దేశ మన్ననో మనశో ముగంజు పెట్టెడి. నేలలు అంతరకు సాగుచేయబడియుండనందున 'బీడుసాగు'గతిని ఫలవంతముగా నుండెడిది. ఎవరికి ఇచ్చెను వచ్చినంత నేలను వారు ఆశ్రయించుకొనకయును. అయితే పనిచేయుటకు కావలసినవస్తువులను ముఖ్యము రేర్లెరి, కూలి, అధికము నేలలు చవుకు; ఎరువులు మొదలయినవి చేయక చే పండినంత కాలము వైరుచేసి, లాభమున్నప్పుడు మరియొక కొత్త నేలను సాగుచేయ వారంభించిరి. జనసంఖ్య ఎక్కువయినకొలది, నుంచి వ్యవసాయపద్ధతులు ఏర్పడినవి.

1870 సం॥ మొదలు వ్యవసాయశాస్త్రానికి గాను, కాస్త్రా వైరుపద్ధతులను, యెత్తెముల వినియోగమును ప్రబలమాయెను. ఏయే నేలలలో ఏయే వైర్లు వాగుగా ఫలితమగు, ఏయేయెరువులను ఎంతెంత చేయవలసినది తెలిసికొనుటకు గాను భూములగుణమును గోధించసాగిరి. వివిధవర్ణములను వైరుచేయుటయు, అనుకూలమైన వర్ణపరిశ్రమను ఏర్పరచుటయు వృద్ధియయెను.

పరదేశములనుండి యెన్నియో నూతన విత్తనములను, వర్ణములను తెచ్చి సాగుచేసెరి. కరువులను కాస్త్రా వైరుగా పరీక్షించి నెంచుట కారంభించిరి. టెక్సాస్ వర్ణము పశువులకు రాకుండుటకును, పండులకు కలరా రాకుండుటకును; బీకాను వేయుట వర్ణసామాన్యమయ్యెను. పశువులకు కలువ్యాధి యున్నది లేనిది తెలిసికొనుటకు జౌవధమును నిర్మించిరి; వెన్నను అతిశ్రుమాగా చేయుటకు కొన్ని మందులను కనిపెట్టిరి. ఏయోవు సాలలో ఎన్ని భాగములు వెన్న యున్నది, ఏయోవు లాభకారి యయిన, ఏది కానిది తెలిసికొనుటకు కనిపెట్టబడిన ప్రయోగ బాన్ కాకు గారి నులభావ్యము సర్వసామాన్య మయ్యెను. పండ్లచెట్లను, కూరగాయలను, వైర్లను పాడుచేసెడి లేవులను ఏ నేలకు నష్టకేయములకు మందులను కనిపెట్టిరి. ఆమెరికా దేశపు గయితులలో వ్యవసాయశాస్త్రజ్ఞులు ఎంతవరకు వ్యాపించినది గ్రహించుటకు వైన ప్రాముఖ్యత విషయములు చాలవా? ప్రతిజ్ఞానాను ప్రతిభానా కాలాను ఏవోయొకవర్ణ సామాన్యము కలదు; 1899 సంవత్సరములో నె అట్టి 1:00 యుండినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రతిసంవత్సరమును ఎన్నియో లక్షలయొకరకుల భూములు నంజ (wet) గా మారుచున్నవి.

సంవత్సరములు ఎకరములు.		
1870	సంవత్సరములో	2, 000
1880	"	1, 000, 000
1890	"	8, 681, 881
1900	"	7, 589, 545
1902	"	9, 478, 852

ఆదేవిధముగా విద్యార్థులజనసంఖ్యయు, విద్యాలయములు, సంఘములు, పుస్తకములు, బ్యాంకులు, ధనము, మొదలయినవి ఎంత అద్భుతముగా అభివృద్ధికి వచ్చినది ఉదాహరించవచ్చును రెండుతలయెండ్ల క్రిందట వాగ్వికరయందు ఉన్నత స్థాన మాక్రమించిన శ్రీమదేశములోని సరాసరి రయితు ఎంత ఫలితకేయగలిగెనో, అంతకంటె నలువదిరెట్లు, అత్యంత విత్తబులైన ఈకాలపు ఆమెరికాయుడు ఫలితకేయగలిగెనట్లు తెల్క చేయబడినది.

Madras S. S. L. C. of Intermediate Examination 1922
THE MADRAS ACADEMY. 3145
Board of (A. M. S. Raghavan B.A., L.T. Studies. (P. Ramanathan M.A., (Lit.) others.
THOROUGH IS OUR WATCHWORD.
Graduated course in English—Coached up by Post—All possible questions set up to cover the whole English course of study by February 1922. Answer papers valued and returned promptly.—Individual difficulties also explained thoroughly. The course extends from 1st Oct 1921 to 31st Dec. '21, and from 1st Jan. 1922 to 28th Feb. '22. Fees to be paid in advance. Names registered at once till the end of September.
One instalment Two for whole course. instalments.
Terms: { S.S.L.C. Rs. 15 Rs. 10+7
 { Inter Rs. 20 Rs. 13+9
FIRST CLASS RESULTS ASSURED.
ADDRESS:
A. M. S. Raghavan B.A., L.T.,
1C, Nagoji Rao, Street, Triplicane, MADRAS.

ధనముకన్నను ఆరోగ్యమే ప్రధానము. (3086)
తంజివిలాసము "మ్యూరత్" ను ద్రావ.
వి. ఎమ్. అన్నాజీ అందు బ్రదర్స్
శ్రేష్ఠ మైద్యము, నయమైద్యము, నయకమైద్యము మాకంపెనీయందు చేయబడు, యంగ్లీషు జౌవధములు, మూలికలు, శస్త్రసంబంధమైన ఆయుధములు, వాసనములు, అత్తెలు మొదలగునవి వాడుకును.
భ్యాతిచెందినట్టి కంపెనీలనుండి వీటినివ్వటమే మేము స్వయముగా తెప్పించియున్నాము. మేము సరఫరాచేయునట్టి ప్రతిదీ యుక్తదినయు, ముత్తెదినయు, పూచీచెప్పదము. గొప్ప అర్ధరూప ప్రభువానికి శ్రేష్ఠ పుష్కరము గలవు. ఇతరస్థలముల కంటెను నమముగా పంపెదము. బయటపూరి అర్ధరూప అతిశాస్త్రగా పంపబడును. రాత్రియు పగలును జౌవధములు తయారుచేసి యివ్వబడును.
Please apply to
V. M. Annajee & Bros,
Whole sale & Retail Chemists & Druggists.
2/200, Mint Street, Madras.

భావ కల్పలము

(యంగుయిండియా)

యంగుయిండియా సంపాదకులకు,

జాన్ మహారాజు,

మద్యపానవిషయమున కేకాపురము గాయుటవలన యువ
 సహజముగూర్చిన మివాదములను చూచియుంటిని. ఆవాదములే
 సంగతేతవిద్యార్థులు నిరాకరణావలంబులు కలకత్తాయూనివర్సిటీ
 కాలేజియొక్కయూ, సెనేటు హాసుయొక్కయూ, గుమ్మముల
 షడ్ముగడడి లాపరీక్షకేవలినవారలను పరీక్షింపు బోవకుండ కే
 యునపుడు వారికి బాగుగ నచ్చెను. పరీక్షింపవచ్చిన సోదరులను
 చేతులుపట్టుకొని ఆకాలకుటువలమును గ్రోలవద్దని (బలిహాలు
 కోరిరి. ఇట్టి యా పురదల వలన వా రం త టి వి జ య ము
 గాంచినో మికుడెరియను. పరీక్ష కై యెవ్వరును రాలేదు. హా
 లులు నిర్భయము లాయెను. మగల నింకొక పరీక్ష జరుగవలసివచ్చెను.
 కాని అప్పుడు మి రే అటుల నాపురదల కేయగూడదని చెప్పియుం
 డిరి. అంతటితో వదిలివదివలసివచ్చెను. మంచి మంచిఫలితములు
 వృధయైపోయెను. ఇప్పుడు వంగదేశపుయవకుల గౌరవమంత
 యు పోయెనని చింతించుచున్నాడు. ఆపురదలచేయవలెనని వచ్చిన
 వారు గుమ్మము కడ్డముగ బడుకొనునప్పుడు, జల్లు గా
 నున్న వారికి వారికష్టము లేకపోయినను సహాయముచేయవలసినదే
 యను నుద్దేశముతో నా పనిని జేసిరి. ఆ పునిక వి ద్య
 న గూర్చి మి రిచ్చిన సలహా లను గ్రహించినం
 దులకు పచ్చితుల మైతిమనియు, కళాకాలలను వీడినందులకు దై
 ర్యము గల్గినందులకు సంతోషించుచు నాపోదరులు, తమపోదరు
 లను పరీక్షింపు వెళ్లకుండకేయుట తమవిధియని తలంచిరి. గుమ్మ
 మునకడ్డముగ పడుకొనుట ప్రాచ్యదేశస్థులు ధర్మోపదేశము జే
 యుమాడ్డమై యున్నది. అది నప్రతియనో నేమియో నిజముగ నే
 రున్ను. (తాగుడుదుర్వ్యసనమని నాకు భావముగల్గి ప్రతివానినిన్ని
 త్రాగుకుండకేయవలెనని బుద్ధికలెనేని, కల్లంగడుగుమ్మము కేయ
 రుగ పడుకొని, ప్రతివానినిన్ని నమ్మిత్రిక్కుచు లోపలకు పోని
 చ్చి త్రాగనిచ్చినవో, నే ను బా చు బ ల మును జూపి న బా
 దనగుదునా? ఈ విషయముతో ఆయన దయాభర్యములకు పా
 త్రుడనై యుండును. ధర్మ పేరణము హృదయమునకు సన్నిహి
 తముగ నుండును. సెనేటు హాసు కడ్డముగ బడుకొని వంగదేశ
 పు ఆపురదల కేయవారు పరీక్షితుల యాదార్యమునే గోరిరి.
 అదియే ధర్మ పేరణము. వారిని పరీక్షింపు వెళ్లవారల నాపురదల
 కేయవద్దని యేల గోరికొ మిరు తెలుపగోరుచున్నాను. వారు
 బాహుబలము నేమియు నుపయోగించక పరీక్షితుల హృద్యావ
 మునే కోరిరి.

వారణాసి } ఇట్లు,
 12 జూలై 1921 } యస్. యస్. రే.

[లేఖకుడు తన లేఖలో నసల ప్రేక్షకుముగ నేను ఆయన జెప్పినవీరి
 నిమద్యపానవిషయమున కేయగో నెదననితలచుచున్నాడు. వారికడ్డముగ
 బడుకొనుట నే నాగనిచ్చినవో జేయుట భావోద్వే
 గము గలిగి, ఉద్యమమున కవకీర్తి వచ్చియుండెడిది. అయినను
 మద్యపానమును, విద్యతో బోల్చుట యసంబద్ధముగ నున్నది.
 విద్యావిషయము అదృశ్యదములనై నాధారపడియున్నది. అస
 హాయోద్యమము యీగంతలివారికి నూతనాదర్శమై యున్నది.
 మద్యపాన విషయములో వచ్చిన భేదము దానిని నిషేధించవల
 యునా లేక నదియొక వ్యవహారి గుర్తించవలయునా యనియే.
 ఒక చిన్నపిల్లవాడు ప్రభుత్వకళాశాలకు వెళ్ళుట నుగణమని
 యంచును. త్రాగుబోతునకు త్రాగుడు మంచిని కాదని తెలి
 యును. విద్యావంతుడగు యువకుడు నారాప్రతికలబడిది లేదను
 కుల ప్రతికూలవాదముల తెలిసికొనును. కల్లంగడుగుల వెళ్ళు
 వారలు యేమియును చదువరు. సభలకు వెళ్ళు అలవాటులేక
 యేమియును వినరు గుర్తాడు. కళాశాలల విషయమై యాపురదల
 కేయట యవసరమేగాక తదనుసరణ మార్గములో కొంత
 దౌర్జన్యము గలదు. దానివలన నసహాయోద్య మవలంబుకుడు ఉద్య
 మమునకు ధింగము జేసినవా డగును. అట్టివని యాగినందులకు
 మరి నా ఖండవలన యట్లు జరిగినందులకు చాల సంతోషముగ
 నున్నది.]

మోక్ష కళి గాంధీ.

అంత గాతీయకార్మికమహాసభ
 ఆకోలా, సెప్టెంబరు 19:—అక్టోబరు 25 వ తేదీని జన
 వానగరమునందు సమావేశముగానున్న అంతర్జాతీయ కార్మిక
 మహాసభయొక్క కార్మికమును గురించి చర్చించుట అక్టోబరు
 రు మొదటితేదీని యనధ్యారతవృత్తిసంఘమువారు బొంబాయి
 నగరమును దొక అవసరసభ చేయబోవుచున్నారు.

వార్తల నాపురదల జేయుట.

(మదరాసు మెయిలు)

బొంబాయి మదరాసు రాజధానులలో నీమధ్య జరిగిన
 ఆరేళ్లల గూర్చిన తంతివార్తల నధికారు లాపురదలజేసినందులకు
 సిమ్లా ఢిల్లీ వార్తాసంఘమువారు దృఢముగ ఖండించుచున్నారు.
 తెలియవలసినప్పుడు తెలియనీయక గంటలకొలది నిలిపియుంచిన
 ప్రభుత్వమువారి కేమిలాభము గలుగునో మాకు గూడ తెలిసిన
 ది గాదు. ఇంతయిగాదు. ఈయాపురదలవలన గొప్ప యనధ్యమ న
 కవకాశము గలదని యధికసంఖ్యాకులగు అధికారేతర యనుభ
 వజ్ఞుల యభిప్రాయముగ నున్నది. వాస్తవము తెలియులోపుగ
 వట్టివదలతులు ప్రబలి ప్రజలయం దాందోళన అధికమగును. విష
 యములను వెంటనే ప్రకటించిన యిట్టివాని కవకాశములుండవు.
 ప్రభుత్వమువారి యలోచనలనున్న ముఖ్యాంశములను వారు
 రహస్యముగ నుంచుట దుస్సాధ్యమని తెలిసికొని యుండవలెను.
 ఆలిపోదరు లరెప్పుచేయబడిన దినమే ఆవాద్యములను వ్యాపించి
 నదియు మా పాతకు లనేకులకు తెలియను. విషయ మిట్లుండ,
 జరింతుల నేకములు ప్రబలియుండ, అధికారుల కార్యములనుగూ
 ర్చి పుర్రెలకు బంపబడిన వార్తలనాపురదల జేయుటయందు గల
 యాచిత్యము యెట్టిదో?

ప్రభాదేమమునకై వార్తల ప్రకటనయందు ఆలస్య మప్పుడ
 వుండు అవసరము గావచ్చును. తొందరపడి అధికారులు చర్య
 పుచ్చుకొనినయెడల, తటాలన ఏర్పాటు లన్నియు పూర్తిగాక
 ముందే ఆరెప్పు చేయవలసిన యావశ్యకత గలిగినపుడు, ఒకటి
 రెండు దినములు ఆలస్యముగ వార్తల నాపిన సహేతుకముగ
 నుండవచ్చును. కాని ప్రస్తుతసందర్భమున నీలాటి కారణములు
 గానింపవు. ఢిల్లీయలోచనల ఫలితముగ నీ ఆరెప్పులు జరిగెను.
 జరిగిన వెంటనే యీ వార్త ఎల్లరకు తెలియవలెను. వదంతులవ
 లన అబద్ధములు వ్యాపించుట కవకాశమిచ్చుచు చివరకు వా
 ర్తలనాపురదలజేయుటయం దుద్దేశమేమి? ప్రజలయందు లేనిపో
 భయములు గల్గించగల విషయములను అనవసరముగ నిదనముకు
 యుద్ధికాలమునందు ఆపురదల జేసి కడపల కొన్నిదినములు జరిగి
 నమిమ్ముట వానిని ప్రకటించెడి యాచారము మాకు తెలియను.
 మొదటి సహజముగ ప్రకటించబడవలసిన సమయమున తప్పిం
 చి యిప్పుడు ప్రకటించినతరువాత యాందోళన తగ్గినదా? లే
 కున్న వానివేల నాపియుంచవలెను? ఆరెప్పులుచేయబడిన రెండు
 దినములముకు ప్రజలకేల యీవార్తలు తెలియనీయలేదో సమా
 ధాన మొనగుటగూడ దుస్సరముగ నుండగలదు.

రయిలుదొప్పిళ్లు

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి విచారణ
 బొంబాయి, సెప్టెంబరు 19:— మెయిలు, పార్సెలు,
 ప్రయాణికుల రయిళ్లలో జి. వి. పి. కంపెనీవారి వికోపియను
 అండ్సన్-హౌండ్వుల గార్డులు సామానులను అపహరించినట్లు
 ప్రభుత్వవారి కౌక కేసు చేపిరి. ఒక ప్రక్కకు మేజిస్ట్రేటుకేసును వి
 చారించుచున్నాడు. వారు దొంగరించినసామ్యులలో రు 40000
 ల విలుగల ఆస్తి దొంగిలెనది. ఇందులో కొంతసామానులను దొంగ
 రించినవారిగృహములందును కొంతఅరణ్యములందలి పొదలలోను
 మిగిలిన వారిమిత్తులవద్దను దాచివెట్టబడియుండెను. ఈ సా
 మానుల పోగొట్టుకొన్న స్వంతదారులు ఆస్సాం మజాయి
 మార్కుగు మారముగానుండు రాష్ట్రములలోని కొలదరని తెలిసి
 నది. జి. వి. పి. అయోమాగ్యముమీది ఇగాల్టూరి భూమిలో
 స్థిమల మధ్య ఈ దొంగరినములు సామాన్యులు బంకుయం
 డెను. వీలాలి కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటుగా రొక కేసును
 విచారణచేసి, ఇద్దరుగార్డులు (విటన్ బేకరు, మార్షలుఅనువారిని)
 నాసికో నెడున్న కోర్టుకు బంపివేసెను. పోస్టుల పొన్నట్టి సామా
 నులను దొంగరించినట్లు వీరిమీద మరియొక కేసు గలదు. మూడవ
 కేసులో ఢిల్లీకు అనుగాదు రు 2000 లవిలువగు సామానులను
 అపహరించెను. ఈ సాత్తు అరణ్యహమునందు కొలతయు, మిగి
 లినది అరణ్యముయను చిక్కినది. ఇంక కొన్ని కేసులు గలవు.

తంతివార్తలను ఆపివేయుట.

ఢిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:— నాలుగు దినములనుండి వార్తా
 పుర్రెలకు బంపబడిన తంతివార్తలు ఆపివేయబడినవి. వార్తాప
 ర్రెలకు ఇందువలన చాలకష్టములు కలుగుచున్నవి. వచ్చినతంతి
 వార్తలను సకాలములో వార్తాప్రతికాలయములకు ఇచ్చివేయు
 టలేదు. ఈ సమయ ఉదయముచేర, తంతివార్తల నన్నిటినికేర్చి
 సాయంత్రము ఇచ్చుచున్నారు. సిమ్లాలోగూడ నిట్లే జరుగు
 చున్నది.

సహకారి సంఘములు

జి. టి. 1243 నెంబరు.

సహకారసంఘముల ఆర్కింగు రిజిస్ట్రార్ గారు రావు
 జమాచారు పి. వేదాచలయ్యకు ఆగర్లో 1921-వ సంవత్సరము
 మార్చివెల 21-వ తేదీతో అంత్యయ్యే పాతకసంవత్సరమునకు
 రిజిస్ట్రేటుల బ్యాంకీలయొక్క ఆర్థికవర్తమును సమర్పించిరి.
 మధుర రామనాథు సెంట్రలు బ్యాంకీలో తప్ప నితర
 బ్యాంకీలలో భాగస్వాముల నిధి యెక్కువాయెను. శ్రీనిల్లి
 పుత్తూరులో నొక క్రొత్తబ్యాంకిని పెట్టుటచే అవటి సంఘము
 లన్నియును దానిక్రింది చేరెను. తెల్లించినభాగముల డబ్బు
 3087458 రూపాయలనుండి 2224675 రూపాయలకు వెరిగెను.
 అనగా క్రిందటి పాతక సంవత్సరము 163412 రూపాయలు
 యెక్కువకాగా, నిప్పుడు 187222 రూపాయలు ఎక్కువాయె
 ను. తిరుచినాపల్లి, చున్నా రామనాథు, తిరునల్వేల సెంట్రలు
 బ్యాంకీలలో రిప్ప నితర బ్యాంకీలలో మూలనిధికి ఖర్చులు
 తగిన ట్లుండెను. తిరుమనాపల్లి జిల్లా బ్యాంకు తైలాలను కవ
 రించి, సంఘముల గొన్నింటిని భాగముల లీసికొనెనున్నది.
 కొలదికాలములోనే కష్టములు తొలగిపోవచ్చును.

మధుర రామనాథు బ్యాంకి ఖర్చులు గరి పాతక వత్స
 రమునుండియు, మిరముగ నున్నవి. ఈ కష్టము నివారించు
 కొనుటకు బ్యాంకి గ్రాయడమైనది. మరి కొన్ని భాగముల
 జేర్చుటకై యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

తిరునల్వేల జిల్లా బ్యాంకి ఖర్చులంత యమిరముగ లేవు.
 కాని ఇంకను కావలసినభాగముల జేర్చవలసినదిగా సలహా
 యాయబడెను.

శ్రీనిల్లిపుత్తూరు సెంట్రలు బ్యాంకు మొత్తము ఖర్చులు
 351813 రూపాయలలో 231566 రూపాయలు మధుర రామ
 నాథు సెంట్రలు బ్యాంకిలో నుండి వచ్చినవి. ఈ బ్యాంకి
 రి సార్లకంటే నెక్కువగ అప్పు లీసికొనియుండలేదు.

ప్రభుత్వపు లు తీరుపు.
 మధుర రామనాథు సెంట్రలు కో-ఆపరేటివు బ్యాంకి
 యిక్కడికి మూడుకడపల నుండియు నిధికి తగినట్లు ఖర్చుల
 జేయుట లేదు. ఇట్లు ఖర్చుచేయుటకు కో-ఆపరేటును కమిటీ
 వారు చెప్పగా యిండియాప్రభుత్వమువారు ఈ ప్రభుత్వము
 వారును అంగీకరించిరి. ఆ బ్యాంకి నిధిని ఎక్కువజేయవలసినది
 గా నైనను లేక కంట్రాక్టుపని జేయవలసినదిగా నైనను సలహా
 నీయవలసినదిగా రిజిస్ట్రారును ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.
 ఇటుల నిధికి తగినటుల ఖర్చులేకున్నచో బ్యాంకియొక్క ఆర్థిక
 స్థితిచెడిపోవును. అస లింతకాలము బాగుచేయకుండ నుండ
 నిచ్చుట వంచిదికాదు.

తిరునల్లి కేసీలో హిందీతరగతులు.
 తిరునల్లి కేసీలో శిశుముగ నే హిందీతరగతులు తెగవ
 బడును. ఆ తరగతులలో చేరగోరువారును, హిందీప్రచార
 మునకు సహాయము చేయువారు ఇతరులను కేపు (బుధవాసము)
 తిరునల్లికేసీ లిగ స్త్రీలు 116 వ నెంబరు గృహమున ఉండు
 హిందీప్రచార కార్యాలయమునకు ఉదయము 7 గంటలకు రా
 త్రాగించుచున్నాము.

హిందీ పరీక్ష.
 హిందీపరీక్షనుగురించి ఇంతవఱకు ఆశోకబాలు పత్రి
 కలలో ప్రకటించబడినది. అందులోని వర్ణియు పోబాటని
 నేను ఎల్లరికిని తెలియజేయుట గోరెను. హిందీపరీక్షను జరి
 పించు భాగము మా కార్యాలయమునై నన్నుంచున ఇతరులు
 వ్రాయు భాములు నమ్మవలసిన కావు. పరీక్షలనుగురించి మేము
 సమాచారములను ముందుముందు తెలియజరుతుము.

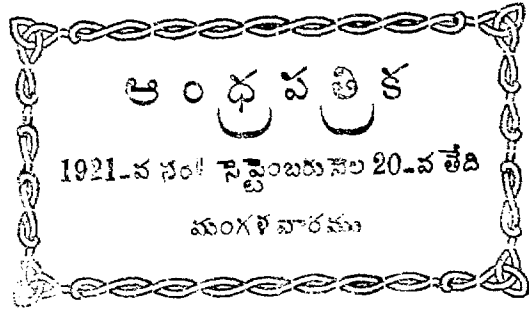
పారిహు కర్త
 మదరాసు పి.ఎస్.డి.ప్రచారక కార్యాలయము

అసంతృప్తం మండల కార్యకర్తల ప్రభావము:— ఇటీవల
 మాదేరు, ఇప్పేరు, కల్లూరు, రాజురాజు పల్లె, నిజరాంపల్లె,
 అనుంపల్లె, కొత్తపల్లె, రామగిరి, గరిమావలపల్లె, కంచికుంట, ము
 త్తపకుంట, తిల్లవడుగుల, భాగినేపాళ్ళము, మక్కలవారిపల్లె,
 కొండాపురం, పోలేపల్లి, కామగులగుంట, పోతులకుంట, బుబరజే
 వరపల్లె, కొక్కంటి, పైదాపురం, ములకలేడు, పెట్టూరు, చిం
 రిగపల్లె, కైరేపు, లక్ష్మంపల్లి, బొచ్చుపల్లి, పెదపల్లి, యెమమడ
 న్నూ, మొలమొదపల్లి, పులకంపల్లి, ఇనగలూరు, కొండకమ్మ,
 దొన్నికోట, మణేనమ్మదండ, న్యాయపల్లె, ముప్పికోడెల, గ్రామ
 మములలో క్రొత్తగ 37 సంఘములు స్థాపించబడినది. జేటివరకు
 మొత్తమున స్థాపించబడిన సంఘములు 200 నిధులు గలిగి
 రాటుములు 24000-ల. పేరనాధ్యకవి అధ్యక్షుడు.

తామని వారక స్వదేశనిధి

దత్తమండలములందును నితర ప్రాంతములందును తామని వారక నివారణమునకు నూలు నేత పరిశ్రమ కవిశ్రమైన పనిసాధన మని గాంధీ మహాత్ము డనవరతము బోధించుచున్నాడు. ఈ విషయమున నూతనము రామచంద్రరావు గారు వారి దత్తమండలముల యనుభవమును వ్యక్తము చేయుచు వ్రాసినచోటలో ప్రకటించబడినది తామని వారక నివారణమును జేయుటకును స్వదేశ వత్తు నిర్మాణమునకును ఏ క్రింది విలాసము లొసంగ బడినవి.

క్రియంత ఎస్. క్రియంతయ్యంగారి మొదటివాయిదా రూ॥	500
అల్లాడి కృష్ణ సామయ్యగారు	1000
సి. పి. రామస్వామయ్యగారు	500
కా. వాగేశ్వరరావుగారు	500

“దేశభక్త” కేసు

దేశభక్త కేసులో మొదల 6 తేదిన ప్రస్తుత రికార్డుల వ్యాసమునందు రాజద్రోహము కల దనుభావముతో ప్రభుత్వమువారు వి. వి. రాజద్రోహాలచార్యులు, మహాలింగయ్య, వాగేశ్వరరావు, వి. వి. యన్ అయ్యలగార్లను ప్రాసిక్యూటరుజేయగ, మొదటి సభ్యులను తామని వారక నివారణమునకును సంగీరించి, ప్రాసిక్యూటర్ జేన్ మేజిస్ట్రేట్లను బోధించు వారిని విడుదలజేసిరి. వి. వి. యన్, అయ్యలగార్లపై సభ్యత్వము 9 మాసముల విడిఖయింపబడినది విధించిరి. అయ్యలగారు విచారణలో పాల్గొనలేదు. మేజిస్ట్రేట్లగారి తీర్పును నిన్నటికడము సంగ్రహముగ ప్రచురించియుంటిమి. శిక్షను విధించుటలో, బోధించు కొంత విచక్షణను గనుజుజువి రని చెప్పుచున్నాడు. కాని శిక్షను విధింపవలసిన యగత్యము గనుపించుటలేదు. పత్రికలోని వ్యాసము ప్రచురింపబడినపుడు, తామని వారక కేసును, తామని దానిని వ్రాయలేదనియు అయ్యలగారు ప్లేటు మంటులో చెలిపిరి. క్రొను ప్రాసిక్యూటరుగారు ఇందుల కంగీకరించినట్లు, తీర్పునందు గలదు. ప్రాసిక్యూషనుపక్షపు సాక్షియు నిటులనే బలికియుండెను. వ్యాసమును అయ్యలగారు వ్రాయకబోయినను, వ్యాస ప్రచురణభాధ్యత వారిపై గలదనియు, అందుచే వారు పీనుకొడ్లు 124 (ఎ) శెక్కును క్రింద శిక్షార్హులనియు, మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పులో చెలిపిరి. 124 (ఎ) శెక్కునుబట్టి వాదన, నేర మెవరుజేసిన వాగే బాధ్యులని గనిపించును. ప్రాసిక్యూషనుపక్షమువారే, ముద్దయి వ్యాసమును వ్రాయలేదని యంగీకరించుచున్నపుడు, కేసు రుజువుగానుండగ, వారిని శిక్షించుటకు శిక్షాస్పృతి యొక్కబలేదు. వ్రాసినవారెవరో తెలియనపుడు, ముద్దయి విడుదలజేయుటయే మార్గము. మేజిస్ట్రేటుగారి కీసందియము గలిగినట్లుల బట్టి మొట్టమొదట గలదుగాని ముద్దయి వేరనము బుచ్చుకొడటచే నంగనుండిరను కారణముచే, వారు శిక్షా సూచించిరి.

అయ్యలగారు, తామని వ్యాసమును వ్రాయలేదని చెలిపినను, దాని యందు రాజద్రోహముగ పరిగణించదగిన జేడియులేదని, ప్లేటు మంటులో జెప్పిరి. పీనుకొడ్లులోని 124 (ఎ) శెక్కును దాని యందు మొదటినుండియులేదు. పిమ్మట ప్లేటువారి పట్టుకలవలన తాత్కాలిక యోగమునకు జేర్చబడినది. తుదకది శాశ్వతముగ నిలిచిపోయినది. ఇక్కాలములో దీనినింకను శిక్షాస్పృతిలో నిలిపియుంచుట, య సభ్యత్వము, శాసనపూర్వకముగ స్థాపించబడిన ప్రభుత్వముపై “డిస్ అఫెక్ట్” కలిగించుట నేర మని, 124 (ఎ) శెక్కును ప్రతిపాదించుచున్నది. డిస్ అఫెక్ట్ అనిన దేవుమని తలంపబడెను. తలకు కేసులో వ్యాసముపై ప్లాచీగారు దీనికి ప్రేమ లేకుండుటయని యర్థము దీనినెను. ప్రేమలేకుండుట సయితము రాజద్రోహమునందల అనేకులు శిక్షార్హులు గావలసినవారు. వీరి వ్యాఖ్యానము జేయునందు ప్రభుత్వము గలుగజేసెను. ఇంతియకాక, ప్రభుత్వపక్షము, అధికారులనుగూడ వర్తించునాయను విషయము చర్చలోనికివచ్చెను. అధికారులను విమర్శించుట సయితము, రాజద్రోహముని భావించిన వ్యాపారాపకులులేకపోలేదు. 14 శెక్కునుండే, ప్రభుత్వచర్యలను సరిజేయు నిమిత్తము సద్భావముతో గాబుచిడి విమర్శనము నకు శిక్ష లేదను మిషన్యొచ్చులకు. సద్భావ విమర్శనమునకును, తద్వల్లతీరేక విమర్శనమునకు భేదమును గనుపించుట కష్టము. అయ్యది వ్యాపారాపకుల విశ్వాసముల నది సరించి నిర్ణయింపబడుచున్నది. అందుచే తలపెట్టినచో, ప్రభుత్వ విమర్శనమును జేరినయినను, 124 (ఎ) శెక్కును క్రిందకు ములభముగ చెప్పుటకువీలగును. ఆసంగతి యటులుండ, ఇప్పుటికాలమున కీ శెక్కును బనికి రాదని సువ్యక్తము గాగలదు.

ప్రభుత్వమువారినుండి కొన్ని యనుగ్రహములకు బడయుటయే ఆదర్శముగనున్న వెనుకటి దినములలో నిశ్చేతు నిర్బంధబడెను. అప్పుటికి స్వరాజ్యాధ్యయమును నెలిబుచ్చుటకు ప్రజలు వెనుకటి యునుండి. ప్రభుత్వమువారు దానిని గుర్తింపకబోయిరి. స్వరాజ్యమునకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును తొలగించి, దాని స్థానమున ప్రజాపరిపాలనమును స్థాపించుట యవసరము. ఇట్టితలంపును వెలిబుచ్చుట పూర్వము రాజద్రోహముగ భావించబడెను. జెంగాలుప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యమును గూర్చి వ్రాసినవారిని 124 (ఎ) శెక్కునుక్రింద ప్రాసిక్యూటరుజేయగ, వ్యాపారాపకతి మిత్రుగారు స్వరాజ్యము రాజద్రోహము గాదని తీర్పు జెప్పెను. దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్యమునైతమును కలకత్తా కాంగ్రెసులో నువదేశించెను. తుదకు, జార్జి సార్వభౌములు సయితము, స్వరాజ్యకల్పమునే ఇటీవల వాడియుండిరి. పరిపాలనమునందలి కష్టములనే గాక, పరిపాలనావిధానము నసలే తొలగించవలయు నని చెలుపుట గూడ రాజద్రోహము క్రిందకు రానేరదని స్పష్టమగుచున్నది. పరిపాలనావిధానముపై ప్రేమయున్నచో, దానిని తొలగించవలయు నని జెప్పుట దుర్లభము. అటుల జెప్పుటకు పాల్పడినవారు, ఆదోశనాకరులు మాత్రమే గాదు. మాంటుఫర్డు రిపోర్టునందు, వెనుకటి పరిపాలనావిధానము మొదలంట తొలగిపోవలయునని గ్రంథకర్తలు వ్రాసియుండిరి. గ్రంథకర్తలలో నొకరు హిందూజేతమునకు రాజప్రతినిధిగనుండిరి. రెండవవారు, ప్రభుత్వకార్యదర్శులుగ నుండిరి. మాంటూగూగారు, పార్లమెంటుసభలో వెనుక నుపన్యసించుచు, ఇండియాప్రభుత్వము దారుయయచు

నియు, లోహమయచునియు, వర్ణించియుండిరి. అందుచే ప్రభుత్వవిధానమును ఖండితముగ విమర్శించుటయు, దానిని తొలగించి దానిస్థానమున జేర్చొక విధానమును స్థాపించవలయునని చెలుపుటయు అధికారులలోను ప్రజలలోను పరిపాటియైనది.

సంగ్రామ మారంభమయిన పిమ్మట, ప్రజలచమం దంతటను భావకరితనము కలిగినది. స్వయంనిర్ణయమాత్రము ననుసరించి, పరిపాలనము జరుగవలయు ననుభావము వ్యాపించినది. ప్రజలకు కేవలఅభిప్రాయప్రకటనకుశిక్షానుబంధముగ ననుపించపాగినది. జేతభక్తి గాఢముగ నుండుట యందు అసహజ మెద్దియులేదని వెల్లడియైనది. హిందూజేతమున సయితము, ప్రజాభిలాషలు మూరినవి. స్వరాజ్యాధ్యయము ఎల్లెడల వ్యాపించినది. పరిపాలనావిధానము మార్పుజెందవలెనని అధికారులు సయితము గ్రహించవలసినవచ్చెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమే గమ్యస్థాన మని సంస్కరణ శాసన మంగీకరించినది. సంస్కరణముల క్రింద ప్రభుత్వములు తరుచుగ మారుచుండక తప్పవు. అట్టితరే, ప్రజావిమర్శనములను ప్రభుత్వనిండ యనియు, రాజద్రోహమనియు, పరిగణించుట యసభ్యముగనుండును. రాష్ట్రములందు ప్రస్తుత సమయమున, ప్రభుత్వమునందు అధికారవర్గ ముక భాగముగనున్నది. రెండవ భాగము మంత్రీవర్గము. మంత్రీవర్గము ప్రజాప్రతినిధిసభకు, శాసనము ప్రకారము బాధ్యత వహించవలయును. రెండు భాగములకు ఒక్కొక్కపుడు సంఘర్షణము గలుగవచ్చును. ఏభాగమును విమర్శించినపుడు 124 (ఎ) శెక్కును ప్రయోగించబడును? నిరంకుశవిధాన మయిపోయినపుడు ఈ శెక్కును చెల్లవచ్చును గాని స్వపరిపాలనమునకు దారితీయుచున్నవని చెలిపెడి సంస్కరణము లాచరణలోనున్నపుడు గూడ, దీనిని ప్రయోగించుట పరిహాసార్హము. పత్రికలు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట కిట్టి నిర్బంధములు తోడ్పడజాలవు. నూతన పరిస్థితులలో పరిపాలనాపద్ధతిని విమర్శించునపుడు, రాజద్రోహపు శెక్కును నుపయోగించుట, అనావశ్యకము.

పరిపాలనావిధానమును మార్పు బ్రతు త్నించుట దోషముగాదని నిర్ధారణ యయినపుడు అందునిమిత్త మవలంబించెడి పద్ధతులనుమాత్రమే ముఖ్యముగ గమనింపవలసియుండును. స్వరాజ్య సిద్ధికి బోధించెడి పద్ధతులు, దార్శన్యరహితములా కావాదుని మాత్రమే విచారించిన జాలును. ఆ హింసను ప్రతిపాదించుచు, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రయత్నించుచున్నపుడు, కేవల అభిప్రాయప్రకటనమున కింకనుశిక్షించుచుండుటమిగులనసౌభద్యము. రీడింగు ప్రభువుగారు, ఆలీసోదరులగూర్చి ముచ్చటించుచు, దార్శన్యరహిత్యమును బోధించుచున్నంతవరకు, వారిని నిర్బంధించనవసరములేదని వెనుకజెప్పియుండిరి. సందర్భముల నన్నిటిని పరిశీలించిన, శక్తముల ప్రయోగమునందేమి, విమర్శనాపద్ధతియందేమి, అధికారులును ప్రజలును వెనుకటికన్న నిర్భయముగ చరించుచున్నారు. ఈకారణముచేతనే, ప్రభుత్వవిమర్శనములకు సమాభావము చెలుపుటకు, పల్లెసీటిసాధుములు వివిధరాష్ట్రములందు నెలకొని యున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో ప్రస్తుతవ్యవహారములకు వెనుకటి కొలత బద్ధతో లెక్కించుట సాధిగాదు. కాలభేదముననుసరించి, చట్టముల ప్రయోగముగూడ మారుచుండుట వ్యాసము. జేతభక్తను వ్యాసమునందు, ప్రభుత్వపద్ధతి సామాన్యముగ విమర్శించబడెను. దానిని తొలగించుటయే, వ్యాసరచకుని యుద్దేశమైయుండును. నిర్బంధప్రయోగమును ఖండించి దీనికి అహింసయే సాధనమని, వ్యాసమున సూచించి

వబడెను. నిర్బంధముల నెదుర్కొనుటకు శాంతి మార్గములను పేర్కొనుట, దోషము గానెరచు. మితవాదులను అధికారులు తేరదీసిరిని వ్రాయుట తప్పని మేజిస్ట్రేట్లుగారు దెలిపిరి. కాని మితవాదుల దరితేర్పు దని, మాన్ద్రేప్రభువుగారే ఘంటావధముగ చాటియుండిరి. ఆ పిలుపు నేమగూడ వినిపించు చున్నది.

ఉన్నతాధికారులలో గొందరు జాతివైషమ్యము జూపియుండిరిని, మేజిస్ట్రేట్లుగారే అంగీకరించుచున్నారు. అహింసా సిద్ధాంతమును వ్యాసమునందు నిష్కర్షగ బోధించినటుల వారు అంగీకరించిరి. అయినను, వ్యాసపు రాజ్యదోహస్యభావము మాత్రము దొలగిపోవ దని వారు అభిప్రాయపడిరి. కాని, ఈ వ్యాసములవలన కలిగెడి ద్వేషభావమువలన, దార్శన్యము కలుగదని మేజిస్ట్రేట్లుగారు అభిప్రాయపడి, తొమ్మిదిమాసముల తీక్షణము నట చెప్పిరి. శిక్షాస్మృతి కాలభేదము ననుసరించి మాగుచుండలయును. ప్రస్తుత శిక్షాస్మృతి నూతనవసస్థితుల కనుగుణ్యముగ నుండుట లేదు. చట్టము లొప్పును, చట్టమును నిర్వహించెడి కర్తవ్యులలో మాపు గలుగవలయును. జన్మన్యాయ తంత్రములను నిర్బంధించుటకు చట్టముల సుపయోగింప వీలుండగూడదు. అట్టిస్థితి, స్వపరిపాలనము నిర్దించినపుడే సూచనాధ్యయగును. భారతీయులనుభవించెడి పెతలు దొలగుటకు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి జేరేయలెల్లరు పాటుబడుట ధర్మము. జేర నేవకలకు గలిగెడి యావదలు, ప్రజలక్షితును మరింత బలపరుచుటకు తోడ్పడుచో, వానిని భగవత్ప్రేరణలని వారు భావించి, సంకల్ప ప్రికృతించెదరు.

ఇండియా కొన్ని సభ్యులు

సర్ శంకరనాయుగుగారు, ఇండియా కొన్ని సభలో సభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చి నవంబరు నెలలో హిందూ జేతమునకు వచ్చెదరని, విజేత వార్తలు చెలుపుచున్నవి. సాహిత్యవిషయములలో మున్ముందు కృషిసలిపెదరనియూ, వ్యవహారికవిషయములలో సక్రిప్తాయభేదముగలుగుటచే వారు రాజీనామా నిచ్చియుండలేదనియూ, చెలువబడినది. భూచంద్రనాథబాసుగారు గూడ నవంబరు నెలలో ఇండియాకు వచ్చెదరనియు, మరల నావనిలోనికి వెళలేదనను నాశ లేదనియు, మూడవసభ్యులగు సాహిబ్ నాదా ఆఫ్ బట్ అహమ్మద్ బాసుగారు, నెలపుమీద హిందూ జేతమున కిదివరకే జయలుజేరి రణయు, ఆతంతివార్తలో గలదు. ఏకారణముచేతనో, ఇండియా కొన్ని సందు భారతీయసభ్యులెవరును నిలుకడగ నుండుటలేదు. వేలనమా తక్కువ. శీతోష్ణస్థితి వారికి సరికడుట కష్టము. ఇంతియగాక, ఇండియా కొన్ని సులహసంఘముగలచే, దీనియందు అధికారవర్గప్రతినిధులు అధిక సంఖ్యాక్రములు గలరు. ఇట్టిసంఘమును పూర్తిగ దొలగింపవలయు నని, జేరేయ మహాజన సభ చాలకాలముక్రిందటనే తీర్మానించినందుచే, కాని, నూతనసంస్కరణములందయినను అట్టిసంస్కరణమును పొందుపరుచక బోయిరి. శంకరనాయుగుగారికి బదులుగ ఎవరిని నియమించెదరో ఇంకను రూఢిగ చెలియలేదుగాని, న్యాయంపై విమర్శకు సిద్ధులైతేఖకు డిటుల వ్రాసెను.

ఇండియా ఆఫీసులో, సర్ శంకరనాయుగుగారు రాజీనామానిచ్చినటుల రూఢివర్తమానము సిమ్లాకు వేరినది. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు చాలాలోగారును, మద్రాసువారగు మోచర్ల రామచంద్రరావువంటులుగారును, యుద్వ్యంగము

నకు దగినవారలుగ పరిగణించుచున్నారు. చాలాలోగారు చేబట్లేరు కర్రెప్పి కుంటిలో సభ్యులుగ నుండిరి. వీరిని సిమ్లావారు బలముగ సిఫార్సు జేయుచున్నారు. గాని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ప్రోద్బలముమూలమున, మాంటాగుగారు రామచంద్రరావువంటులుగారి సభియానించుచున్నారు. బహుశా, సర్. శంకరనాయుగుగారి స్థానమున చాలాలోగారినే నియమింపవచ్చును. ఏలనన, ఇండియా ఆఫీసువారికి హిందూ జేత ఆధికవిషయములలో నారిజేత సభ్యులు లొకరు గావలయును సర్. శంకరనాయుగుగారు, పెద్ద యుద్వ్యంగవదని నధిష్ఠించుటకు హిందూ జేతమునకు వచ్చుచున్నారు. భూచంద్రనాథబాసుగారు గూడ నవంబరు నెలలో హిందూ జేతమునకు నెలపు దీసికొని వచ్చుచున్నారనియు, ఇండియా ఆఫీసులో స్థానమును వదలుకొనుటకు వారి కష్టము లేదనియు దెలియుచున్నది. హృదయకోశమునందు దోషమేమియు లేదనియు, మరికొన్ని వర్షము లింకను జని జేయవచ్చు ననియు, ఆంగ్ల జేతవైద్యులచే టులు బాగుగానే సలహానిచ్చి, సార్లమెంటు సభవారి ఎన్నికలు జరిగిన పిమ్మట, మాంటాగుగారు ఇండియా ఆఫీసుకు తిరిగి వచ్చెదరే, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని సహాయకార్యదర్శిగ నియమించుటకు నిలగును.

పత్రికా సీలు

మహాత్మా గాంధీ

పదుపుచేసి తీవ్రము శ్రీలకు నేను మొదట ఆంగ్లజేతములోని కాకానాడయందు చూచితిని. అప్పుడు అయిదారుగురు శ్రీలకు యుండిరి వారితో ఆశ్చర్యమూటబడలేదు. మళ్ళీ పతిశ్రీలకు బారిసాలలో చూచియుంటిని. నూతనమిది చచ్చుచూచిరి. ముందుగ నొకరిచేత చీటిపంపించిరి. వారు కాంగ్రెసుసభ్యురాయకుగజేరి. తిలకస్వరూపినిగిడి డిప్టిచ్చిరి. కాంగ్రెసుసంఘములలో పదులందు చేరవద్దని నేనుచెప్పింది వారికి తెలియలేదు. ముందుగ రేచుని నావలన అడిగి, చీటిచ్చినవారు మొదట కొంతసందేహించిరి. నేను కోపించుకొందునేమో యని ఆయన భయపడెను. నేను కోపించుకొనని చెప్పితిని. నేను చేయగలిగిన సహాయము చేయుచునని చెప్పితిని.

రెండుగుంటలు మాటలాడితిని. ఆరంగుగుంటలు నాకు మధుపుకవచ్చుటలేదు. నాకు జ్ఞాపకమున్నది. వారు 850 మంది యున్నారని చెప్పిరి. 20 వేలమంది శ్రీపురుషులు వారి సాలలోనున్నారు. బారిసాలలోని పురుషుల అపకృతి వారియందు మూర్తీభవించియున్నది. వారు వెంటనే ఆయనకిరిని రావులని తిలకపత్నిన నింపుకోవలెను. ఇట్లు ప్రతిపక్షము వారును చేయవలెను. వీరింతలు కొందరు యువకులు తలపెట్టిరి. బారిసాలవాడు కృత్రిమ పూర్వమాన్నించి పుణ్యముగొని కొందురుగాక.

శ్రీలకు సమీపివరునుటకంటే నెక్కువవారును లేరు. శ్రీలకుయందు ధ్యానింపకలదు. వారు కష్టములను కాలమున పొందుచుకొనినారు. వారియందు ప్రయత్నకలదు. కొన్నిసమయమున్నది. పురుషులకున్న ఉత్తమజ్ఞానముకంటే శ్రీలకునకు కేకమే యథార్థమైనదని తమయి బుడచుచున్నది. శిశువారములు, రాధాకృష్ణులని పిలుచుటలో నియమును కనిపించును. నాగకకత చెందిన యూనిపులో నీ వృత్తి కలదనియు, రాజ్యములేకొన్ని దీనికి ఆవలంబమై యున్నవనియు ననము ఇది అవసరమని ప్రమొంపకాదు. పూర్వమునుండి యున్నదిగా యని మనము వాదించకూడదు. వీరి యుక్తిమో ఏదిమంచిమో యేది ఆయుక్తమో, ఏదిజేస్తో ననము నిర్ణయించుకో లేవచ్చుదు. మనము వికసించకూలు. పూర్వకృతి మనకు సరిగ్గా తెలియును. అందుచేత అంధప్రాచయమునుకరింపకూడదు. ఉత్తమవిజ్ఞానమునకు మనము ఆధారమై యుంటిమి. కావున ప్రాచీనోపములను వృద్ధిచేసికొని మనము కలుపింతు. మైతేను చెప్పకొట్టుకొనాడదు. మన లోటులుపుల మామును కాపాడునట్లే అందరి మామును కాపాడుట మనకు విధియకము. మనము ప్రతివారి నోడు బాదరీ నక ఆపించుకొను శక్తియే నిర్వరాత్ము.

వారినిచాలా స్వీకృత నేను తలచుచుకొంటిని. వారిలో కొందరు పెద్దవారుండిరి. కొందరికి 20, 30 యేండ్లవయస్సునుండును. ఇద్దరుగురు 12 యేండ్లలోపు పిల్లలు. వారిలో కొందరికి సంతానములు. ఒకరికి తమబాతిలో పెండ్లిచేసిరి. పిల్లలను తిరిగి తమవృత్తిలోనే దింపుదురు. వీరైన శత్రుంతరముండిన సతేనని. తేలియడ. నిరి లేవ్వకు. వారి కేవలముగ గత్యంతరము లేదని వారు తలచుట ప్రాచీనము. మన ప్రజలు వలె నాలెను. వానము వారిటున్నను వారికి తెలివితేటలు, పరుతి, కలకు. వారు నారవము మాటలాడిరి. అడిగినదానికి నిర్మలభావముతో సమాధానము చెప్పిరి. వారికప్పుడు దృఢసంకల్పముండిన. పదుకొండుశ్రీలు మరునాటినుండి తమవృత్తి మానుకొని, మాటువడికదమని చెప్పిరి. వారికి సాహాయ్యము చేయువారుండవలెను. మరికొందరు మాముమాటుల చెప్పి నేక ఆలోచించి చెప్పరుమని చెప్పకొనిరి.

బారిసాలప్రజలు పరిచేయుట కవకాశము కలిగెను. వారికానా ప్రజలలో శ్రీపురుషులందరికి అవకాశమువచ్చెను. 20 వేలమందిలో 850 మంది పతిశ్రీలు లుక్మయెవల జేతము తల కలుపుకొని 5450,000 మంది యుండవచ్చును. వారి ఇంత మంది యుండరు. నాలుగువర్షముల గ్రామములలో వికసించుచుండురు. వారు వ్యవసాయము చేసి తివింతురు. కావున వారి కీహా పముండదు. కావున పదుపుకృత్రిలోనికి దిగినవారు 10,5000 మంది శ్రీలుండవచ్చును. వారివృత్తి మాన్పించుటకు రెండు సార్లకము కావలెను. పురుషులు తమ విషయలోలెరు మునిర్వహము సలహామకోవలెను. అశ్రీల కేదో వృత్తి చూపవలెను. వారు నారవము ప్రయత్నకల ఉపాధిని చూపించవలెను. నిరాకరణమువలన మనము పరిత్రంతులము కాకపోయిన, వాని యందు పరుడే కనిపించును. మనము నిర్మాణముకేర్చి పాపచింతను నానుకోవలెను. నూలువడికి నేతనేయు వృత్తిలో నెందరో ప్రవేశించ వచ్చును. అందరికి గిట్టుపాటుండునా యుండదా యనిచిచావ మక్కురలేదు. చాలమంది వివాహములు పనికిరావు. కావున వాకు సన్యాసిమలుగ కాలము గడపవలెను. వారికి నేవయే గాని వేలతలంపుండను గనక వారు నూలు నడుకవచ్చును. 10 లక్షల 50 వేలమంది శ్రీలు అమదిగమును, నూలువడుటవలన చాలామొన్నువచ్చును. వారు నోబుట రెండురూపాయల నంకున చీంపుచుండుమని చెప్పకొనిరి. అదియెవరు ఎన్నికా ఆచారములు చేసి పురుషుల మోహమును చుట్టెట్టివదిలించును. వారు ఇప్పుడు నూలునడుటకు కారంభించిన అపాట్లు పడ వక్కువలేదు. కాంగ్రెసు సభలలో వారెయకు పదులలో చేరకూడదో నేను చెప్పకుండనే వారికి తెలిసిపోయెను. చిత్తశుద్ధి లేనివారు స్వరాజ్యదేవతవద్ద ఆవాగ్మ్యపదనికి పనికిరావు.

స్థానిక వార్తలు

కొండమండలం ఆంధ్రసమాచారము:—ఆరే. నవక గోపాలునాయుగుగారి అగ్రాసాధిపత్యముక్రింద సావి వేంకటాచలంశ్రీగారు "పునఃపాలకసంఘములువానికర్తవ్యము"లకు గూర్చి కొండమండలం పాతకాలాధవమున కేపు నాయంత్రిం రీ ఘంటాకు నవకగింతురు గాన ఎల్లరును రాం ప్రార్థికులు.

ప్రభుత్వప్రకటనము:—17 కెప్టెంబరు 1921, ఇది వరకొక ప్రభుత్వప్రకటనములో మద్రాసులో, నల్లరులు జరుగుచొట్ట పోలేనువారు రుండుమరుదరియు, వారికయ్యేఖర్వు అచ్చట కాపురముచువారి చక్కవై నాధారపడియుండుననియు ప్రకటించెను. ఆతపక్షముగోపాలలో నుండియు అచట ననేకములకు కృత్వకృత్వములు జరిగెను. ఈ గోపాలయమున కపాయ కరములకు బాంబు అనేకములు విరుచుడెను. అట్లు విరుచుటలో నొక పోలేకు సాధ్యంబుకు విశేషముగ గాయములు తగిలెను. కానప్రభుత్వమువారు అక్కడ సెన్సుమెన్ పెట్టిక పోలేనువారి కయ్యే ఖర్వులకు, తద్వాస్తవ్యుల రాబడినిబట్టి కనూలు కేయటకు తీర్మానించిరి.

భారత శ్రీమహామండలము:—ఈ నుండరి యా మూన్యము క్రింద 18 న తేది ఆదివారము నాడు మైలాపూరు నుండి, క్రొన్నాల్లు పోలలో జేకానాని సతీమణిగారి యన్యకృతి క్రింద నొకకథ రియ. యలో, శ్రీనివాసయ్యంగా పతింజిగారు మిత్ర్యముచుగూర్చి యుపన్యసించుచు ఖరీదు గలపట్టుబట్టులకున్న నిర్వలమున్న కొంగువదరియు విదేశస్త్రములు విశామృతింబి స్వదేశస్త్రములభింపవలెననియు తెప్పెను. అధ్యక్షులుగూడ యుపన్యాసమరాలుగారు చెప్పిన మాటలను కరించిన బాగుండునని చెప్పిరి. అధ్యక్షులకేవల, ఉపన్యాసకురాలికిని ఏ. అట్లగుట సతీమణిగారు సంకమంబింపిరి. అంత యోగి భింపిరి.

అసహాయోద్యమము

డాక్టరు కిచలా పాకతాలీగార్లను పట్టుకొనుట
వివరములు

(బొంబాయి 16 వ తేదీ. దారిలో ఆలస్యమైన తంతి)

పాకతాలీగారిని పట్టుకొనినపు డేమియు గలభా జరుగ లేదు. ఆయనకు కావలసిన సామానులను తీసికొనుట కవకాశ మిచ్చి మోటారుకారులలో తీసికొనివెళ్లిరి. ఆయన యీ సరి కే కరాచీకి శివస్థిమరులో నున్నాడు. 15 వ తేదీరాత్రి జరి గిన సభలో తన్ను ఆ చా త్రి యే పట్టు కొం దు రను సం గ తి తెలిపి కట్టే పాక తాలీ గారు మాటలాడిరి. ఆయనకు పట్టుకొనినన్నసంగతి తెలియకనే బొం బాయిలోని మహమ్మదీయులలో కొంతసంచలనము కలిగినది. 16 వ తేదీని ఉమ్మడి ప్రార్థన లైసెన్సుట వారవటనచట గుంపు లు గుంపులుగా చేరిరి. కొన్నిచోట్ల బండ్లుగూడ పోవీలులేక పోయెను. దొరతనమువారిచే నిటీవల రాజద్రోహకరమని ప్రక ణించబడిన సభాపాలకు నురల కొన్ని మసీదులలో కొందరు మాల్వీలు కూర్చుండినట్లు తెలిసింది. అసహాయవాదులగు హిందువులను విద్యార్థిత్వ లగుమహమ్మదీయులను పాకతాలీగారిని పట్టుకొను టనుగూర్చి అతివరకే తెలిసి కొని యుండుట చే వారేమియును కలవరమును చూపలేదు. ప్రజలు కేవలము కాంతి నవలంబించ కలేదు. ఎట్టివార్తలనును చేయగూడదు. హఠాత్తు మలు మున్నగున వేదయును కూడవని నాయకులు ప్రకటించిరి. పోలీసు సేనాదళములు పూర్తిగా ఆయన ప్రభుత్వ బంధు.

డాక్టరు కిచలాగారిని పట్టుకొనుట.

(సిమ్లా-17 వ తేదీ-దారిలో నాలస్యము జరిగినది)

కరాచీనుండి వచ్చిన వారంటి ప్రకారము 15 వ తేదీ గురు కారమునాడు సిమ్లాలో డాక్టరు కిచలాగారిని పట్టుకొనిరి. గాని తంతివార్తలను బొంబాయి దొరతనమువారు నిరోధించుట చే నివాస్తవం వెంటనే పంప వీలుకాలేదు. కరాచీలో జరిగిన భిలాభము సభలో పోలీసు సేనాదళములలోని వారి రాజభక్తికి భంగకరమగు తీర్మానము చేయబడినందులకు గాను కిచలాగారిని పట్టుకొనిరి. కిచలాగారికి జబ్బుగా నుండుటచే వైద్యుల సలహా ప్రకారము 16 రోజు లుండుటకు వారు సిమ్లాను వచ్చిరి. 15 వ తేదీ సాయంకాలము కిచలాగా రుపస్థితినుంచి కేర్రాట్టును రిగి నది గా తి ఆ య న ను పట్టు కొం దు రని ఆనాడు పగలు 11 గంటలకే. సి. వి. డి. యద్యోగి ఆయనకు తెలియజేసెను. వెంటనే 20 మంది పోలీసు లాయనను ను పట్టుకొనిరి. ఆయన తనభార్యను బిడ్డలకు నొకలేఖ వ్రాసి పోలీసువారిచే నకుడయ్యెను. పిమ్మట వారాయనను రైలుస్టేషనుకు తీసికొనిపోయిరి. ఆనాడు అంతలోనే పట్టణమునం దంతటను వ్యాపించుటచే ఆయనమిత్రులు అసహాయవాదులు భిలాభకుం ఘమువారు సలుపురు స్టేషనుకు పోయి ఆయనమొదల సెలవుపుచ్చు కొని ఒక ప్రత్యేకరైలు మోటారులో ఆయనను 12 గంటలపు డు కల్కత్తాకు తీసికొని పోయిరి.

(17 వ తేదీ కరాచీలోని ఆలస్యము)

17 వ తేదీన ఉదయమునకు కిచలాగారిని డ్రిగుకోడుకు రైలుబండిలో తీసికొనివచ్చి అటునుండి మోటారుబండిలో కరాచీ జయిలుకు తీసికొనివెళ్లిరి. మైదరాబాదుభిలాభకు సంఘాధ్యక్షుడును జమ్మతూబుపు లేమా సంఘకార్యదర్శియు నగు పీరుగులాంనుబదిడు గారిని 15 వ తేదీరాత్రి తాండవలాయరు స్టేషనులో పట్టుకొని ఎటుకో తీసికొనిపోయిరి. ఆయననుమా నుటకు చాలమంది జనులు ప్రకటనలు చేయి దరాబాదుకు వెళ్లిరి. వారి భిలాభకు నాయకులు వారిని కాం తు లగావించి పంపివేసిరి. సేనలరాజభక్తినిగూర్చియే యాపీరును గూడ పట్టుకొనిరి.

ఇంగ్లీషుమనుషులక

18 వ తేదీని ఆలీపోడరులను పట్టుకొని గాని ప్రభుత్వ నిరోధములను వానార్తలబలం వెంటనే తెలియలేదు. కొంద ర తేమియును కలుగలేదు. కలుగునట్లులేదు దొరతనమువారి ప్రక ణమేమియును చేయలేదు. అతివాదులను గూర్చిన కఠినతల్యల విధానము ఎప్పటికిని ఏకవిధముగ నేయున్నది.

ఇంగ్లీషును డెయిలీన్యూస్.

క్రాసుములలోపై జరిగినదియే లేకుండుట గమనింప దగిన విషయము దొరతనమువారి గోప్యకరమగు పలువురు విమర్శిం

చుచున్నారు. తంతివార్తలను వారేల్ల నిలుపవలెనో యిహింస సాధ్యము కాకుండునన్నది.

కలకత్తా సభలు.

18 వ తేదీ సాయంకాలమున కలకత్తాలో రెండు సభలు జరిగెను. ఎవ్వరును ఎట్టి ఆవేగమును చూపగూడ దని నాయకులు పర్యవేక్షించిరి. హరిజే పార్కు సభకు హాలానా అబ్దులు కలం ఆజుగా రధ్యక్షత వహించిరి. ఆసభకు మహమ్మదీయులు, మార్వాడీలు, మున్నగువారు చాలమంది వచ్చిరి. కఠినతల్యలు మనయువ్యవమును మరింతబలపరచును. దొరతనమువారు పట్ట ణుగానున్నచో యువ్యవ మంత చురుకుగా కొనసాగదు. శివ్వెవరి నెలాఖరువరకు విడచిపట్టెను మానుకొన మని కలకత్తా వారాబజారులోని ప్రముఖులగు మార్వాడీ వర్తకులు 22 మంది సంకేతములుచేసిరి. ఆయనలనే పలంబీరుల నిరోధము 19 వ తేదీ సాయంకాలము నుండి నిలిపివేయబడెను. దీనిని గూర్చి కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యు డగు యమునాలాల్ బాబా (బరారుబారు) గారును మార్వాడీ సంఘము ల వారు ను నిర్ణయము చేసికొనిరి. భిలాభకు పలంబీరులను 19 వ తేదీని ఆలిపూరు జయిలులో విచారణ చేసిరి. మొత్తము 46 గురిలోను పోలీసువాచక 8 గురిని వదలివేసిరి. తక్కిన 38 మందియును గూడ వాదించలేదు. 12 గురికి చెరి 5 రూపాయలు లేనిచో చెరి 3 రోజులు విడిచెను, 25 గురికి చెరి 25 రూపాయలు లేక చెరి 7 రోజులు, తక్కిన యొక్కనికి 20 రూపాయలు లేక ఒకసెల విడిచెను విధింపబడెను. వా రెవ్వరును నాన్దానా చెల్లించలేదు. అందరిని చెరసాలకు పంపిరి.

మహమ్మదాలీగారికి స్పెషలు ట్రెయిను

రెండుఫస్టుక్లాసు బండ్లును ఒకమూడవక్లాసు బండియును గల స్పెషలు ట్రెయినులో మహమ్మదాలీగారును పోలీసు యద్యోగులును మొగలసిరాయిమీదుగా కరాచీకి వెళ్లిరి. ఆయన కూలీలు మున్నగువారు 150 మంది గాఢీకి జయ స్వరాజీ జయ అని ఆరచిరి. ఆ ధ్వనిని మహమ్మదాలీ గారు తలుపుయొద్దకు వచ్చి వారికి సలాము చేసిరి.

(19 వ తేదీ కాశీ తంతివార్త)

కరాచీకి చేరినవారు.

కరాచీలో 7 గురిని విచారణ చేసెదరు. 18 వ తేదీని పాకతాలీగారిని బొంబాయినుండి స్టీమరులో కరాచీకి తీసికొని వచ్చిరి. లాహోరునుండి కిచలాగారిని, మైదరాబాదునుండి పీరు గులాంనుబదిడుగారిని జగద్గురు కంకరాచార్యులవారినిగూడ తీసికొనివచ్చిరి. తక్కిన వా రిద్దరిలో ఒకరి నింకను పట్టుకొన లేదు. ఏడుగురును కరాచీకిరాగానే ప్రారంభవిచారణ జరుగును. పిమ్మట జ్యూడిషులు కవిపానరు కోర్టులో విచారణ జరుగును. టిక్కెట్లు మాపినవారిని మాత్రమే కోర్టులోనికి రానిచ్చెదరు. సింధు,కరాచీ,పంజాబులనుండి పలువురు మిత్రులు వచ్చిరి. ఇంత వర కెవరును తీవ్రముగా మాటలాడ లేదు. (కరాచీ 18 వ తేదీ)

పూనా.

(17 వ తేదీ దారిలో ఆలస్యము)

16 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు గణపతియూత గింపు జరుగుచుండగా పాకతాలీగారిని పట్టుకొని రన్నవార్త తెలిసినది. వెంటనే వాద్యములను ఆపివేసి నిశ్శబ్దముగా గణ పతిరూతేగించిరి. మైదామున జరిగినసభలో కల్కత్తారు, పరంజ పీ, లవాటి, అబ్దుల్లా సాహెబుగా రుపస్థితినించిరి. నగరమునను కంటోనుమెంటులోను నివసించు వారందరును అతికాంతముగా అసహాయోద్యమమును సాగింపవలె నని బోధించిరి.

అలహాబాదు

వార్త అతిశీఘ్రముగ వ్యాపించినది. కాంతమును నడల గూడ దని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు కనపరములను ప్రకటించిరి.

లాహోరు

18 వ తేదీ రాత్రి లబహతి రాయిగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్పసభ జరిగినది. ఆలిపోడరులకు, డాక్టరు కిచలా శ్రీశంకరా చార్యస్వామి గార్ల సభించిండుచు పలువు రుపస్థితినించిరి. ప్రజ లత్యధిక కాంతితో దీక్షతో అసహాయోద్యమమును సాగింప వలెననిరి. "నాయకులను పట్టుకొనినను వార్తను సంతోషము తోను సంతృప్తితోను వింటిమి. ఆరకాంతితో దొర్లస్థితినికొ మగు అసహాయోద్యమము నవలంబించి యీ సెల 30 వ తేదీలోగా నిశ్చయింపబట్టెను పూర్తిగా జమాన్మగించుట మూలముననే నేటి

యును నాయకులకు తమ కృతజ్ఞతను సరిగా వెల్లడింపగలరు. నిర్బంధించబడిన నాయకులను, ఇట్టి విషమసమయమున మహా కాంతమును చూపిన దేశీయులను ఈ సభ వా రభివందించు చున్నార ను తీర్మాన మామోదింపబడెను. సభ ముగిసినపిమ్మట పలువురు విడచిపట్టెను తీసివేసిరి.

సలంబీరులను పట్టుకొనుట

గౌహాతిలో 18 వ తేదీని విడచిపట్టెను నిషేధించి నల్లదులకు నలుపురు పలంబీరులను పట్టుకొనిరి.

డాక్టరు పరంజపీ

అకోలాలో డాక్టరు. ఎన్. ఎస్. పరంజపీగారిమీద నేరస్థానన చేయబడెను.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షత.

రాష్ట్రీయసంఘము లన్నియు చిత్రంజన దాసుగారినే నూచించుటచే సన్మానసంఘమువా రామోదించిరి.

పుదుచ్చోటిలో కఠినతానసములు.

ఆర్. గోహరణశాస్త్రి, న్యాయరత్నం అయ్యరు, చిరం బరంజెట్టి (అలంగుడి) గార్లు రెండుసెలలవరకును ఏకభటును వెళ్లగూడదు ఉపన్యసింపగూడదని సంస్థానోద్యోగులు కాసిం చిరి. 17 వ తేదీ సాయంకాలమున పురమందిరమున జరుగవల సినసభను నిలిపివేసిరి. అట్టిసభలకు పురమందిరము నియ్యగూడ దనిరి.

బల్లారిలో మహాత్మునకు స్వాగతము.

19 వ తేదీ సాయంకాలము వాణివిలాస నాటకశాలలో జనాబు జకరయ్య సేతుగారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరిగినది. దొర్లస్థితినికొ మగు అసహాయోద్యమ తత్వమునుగూర్చి గా నాల రామమూర్తిగా రుపస్థితినించిరి. మహాత్ముగారిని హాలానా అజు సాభాని మహమ్మదాలీ ఖేం సాహెబాగార్లకు స్వాగ గతమిచ్చుటనుగూర్చి నూచించిరి. జకరయ్యసేతుగారును ధర్మవ రం గోపాలాచార్యులుగారును మహమ్మదీయులనును హిందువు లనును ఆతిథ్యము నొసంగెదమని వాదానము చేసిరి హిందూమ హమ్మదీయప్రముఖులు సభ్యులుగానున్న సన్మానసంఘ మేర్ప రుపబడినది. ఆసంఘమునకు గోపాలాచార్యులుగారు కన్వీనరు. రామమూర్తిగా రిక రెండుపన్యాసముల నిచ్చెదరు

విశాఖపట్టణము పౌరుల ఉత్సాహము

విశాఖపట్టణము, సెప్టెంబరు 20:— 11 వ తేదీని గంపల గూడెము వహారరాజుగారు, లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, చట్టి నగ సింహరావుగారు, సూర్యప్రకాశరావుగారు, రాజా నరసింహ రావుగారు మాపురమున కరుదెంచిరి. సముద్రపుబొడ్డున 10 వేల మంది ప్రజలబడినందరు గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చిరి. కద్దరుబోసి లను వెల్లుకొని పాతకాలలకు వెళ్లిన కోరితమంది వైద్యవిద్యా ర్థులు పాతకాలనుండి వెళ్లగొట్టబడినారు. కళాశాల, మైదా నూర్ల విద్యార్థులు త్వలోనే పాశ్చాత్యవిద్యాబహిష్కా రముచేయ నుద్దేశించుచున్నారు. లక్ష్మీబాయిమ్మ సుందరరావు గారి సతీతిలకము, వెంకమాంబగారు శ్రీతిలక ప్రత్యేకముగ నుపన్యసించిరి. వాణిమణి లనేకమంది ఆసభకు వెళ్లియండిరి. రాజకీయ వాతావరణము కేవలము దొర్లస్థి రాహిత్యముగ ను న్నది. కద్దరు వస్త్రధారణము వింతగ పెరిగి పోవుచు, విజయము గాం చుచున్నది. ను హాత్ముడు; మా లానాగారలు ప్రజలందరు కద్దరు వస్త్రధారణమే చేయ వలయునని హితోపదేశము చేసి వెళ్లిరి. దానిఫలితముగ కద్దరు బట్ట విశేషముగ నాడబడుచున్నది. ప్రజలందరు ఆత్మ నిగ్రహము కలిగియున్నారు. అల్లరులను కలిగించుటకు వీలులేదని విశాఖ పట్టణమునండి ఒక విశేషము మాకు ఈనినము తంతివార్తను బంపుచున్నాడు.

మహాత్ముని అనంతపుర సంచారము

గాడిచర్ల హరినారాయణరావుగారు చేసిన ప్రకటనము ననుసరించియే మహాత్ముడు అనంతపురమున సంచారముచేయుచో చాల ఆకాంక్షయు కలుగునని. ముఖ్యపట్టణములగు అనంత పురమును హిందువులమును వదలివేసిరి. తాడి పర్తి మారు మూలస్థలము అచటికి ప్ర సూ ని ము క వ్య త గ ము. వ్యయ మధికము. ఇతరప్రవేశములందు తిలవనిధి శాఖాయ మధికముగ లభించును గాన ఎటులైన నేతభక్త వేంకటప్పయ్య. హరినారాయణరావు గార్లు మున్నగువారు మహాత్మునితో ముచిచేసి అనంతపురమునకును హిందూపురమునకును వచ్చునట్లు చేయవలెను. రెండు పట్టణములకు రా వీలులేదనిన అనంతపుర మునవై వచ్చునట్లుచేయ గోరెద నని పేరనాన్యకవిగారు తంతి వార్త పంపిరి.

విశాఖపట్టణ వార్తలు.

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి కారాగృహవాసము ప్రస్తుత కేళిస్థితి శాంత చిత్రముతో పరిశీలించవలసిన బాధ్యత అధికారులపై నిలిచియున్నది. ఎంతకాలము గడచినను మనకష్టములు గట్టెక్కు మార్గము గనిపించినందున, ప్రజలు భర్తబద్ధమగు ఆహింసామార్గ మవలంబించి సహాయనిరాకరణము జయప్రదము గావించి స్వరాజ్యము దెచ్చుకొనవలసిన బాధ్యత మనదైయున్న విషయము లేట తెల్లము.

బుధవారంజూన మహాత్మాగాంధీగారు మవులనా మహమ్మదాల్లిగారు వాల్తేరుమీదుగా చెన్నపట్నం వెళ్లెదనని విశాఖపట్నం పురజనులకు తెలియగా, కొన్ని వేలగుంది వెళ్లియుండిరి. ప్రతివారు స్టేషనుకు బోయినంతనే ప్లాటుఫారము టికెట్లు ఇవ్వరయిరి. ఏమిట అని ప్రజయంతయు జూచుచుండగా జిల్లా కలెక్టరు, పోలీసు సూపరింట్ టెండు, డి. వి. జి. సార్జంట్లు పోలీసు, రిజర్వుపోలీసు, మంగళవారం ఎక్స్ ప్రెసునుండి రాజమండ్రి వెళ్లుచున్న రిజర్వుపోలీసును సహా ఆ రోజున దింపి, ఆయుధపాణులై అందరు, మెయిలుపచ్చే 2 గంటలకు ముందుగా వచ్చిచేరిరి. వచ్చిన తక్షణము, స్టేషనులో సురక్షాణికులు తిప్ప మలిపవర ఉండగాడదని జిల్లా కలెక్టరు ఆజ్ఞాపించెను. ప్రజలంతయు స్టేషను అవతలికి నిశ్చలముగా నుండిరి. పోలీసువారు 3 గజముల కొకొక్క పోలీసువానిని ఆయుధములతో, అనగా గుండలతో, 2 వరుసలగా ప్లాటుఫారము నిండాయున్న స్టేషను అవతలి, సహజవెన్నెక్కర్లు ఆయుధపాణులై యుండిరి. ఇది అంతయు జూలుజూని ఏవో అవునని అనుకొనిరి.

యథాప్రకారము విశాఖపట్నములో యున్న జిల్లాకాంగ్రెసు సెక్రటరీగారు, రిక్వీరవారు అందరుగూడ అతి ఉత్సాహముతో మహాత్మునికొరకు, మవులనాగొరకు వేచియుండిరి. స్టేషను ఆవల ఒక ప్లాటుఫారము మహాత్ముడు మాటలాడుటకు వేసిరి. జనసమూహములో ఎక్కడ జూచిన శిద్ధర్థు చాచ్చి వారే! మెయిలు గరియినవేళకువచ్చెను. కాంగ్రెసుతాతావర ప్రతినిధులు మహాత్మాగాంధీగారిని, మవులనామహమ్మదాల్లిగారిని ఎదుర్కొని, ఉచితకేటెని వైవా రిద్దరిని ఉపన్యాస మిచ్చుటకు తీసుకొనివచ్చుచుండగా, స్టేషనువిడిచి వైకిచ్చిన వెంటనే, డి. వి. జి. గారు డి. వి. జి. గారు పోలీసు సూపరిండ్ టెండు, కొంత పోలీసు పీరి నెదుర్కొని, డి. వి. జి. గారికి మహమ్మదాల్లి ఎవరో తెలియక మనభరతపుత్రుడగు నొక సహజవెన్నెక్కర్లును అడగగా మహమ్మదాల్లిగారిని ప్రేతతో నాపించిరి. వీరు మవులనాగారిని ప్లాటుఫారములపై నా జూడకపోయి ఉండుట చిత్రములలో చిత్రము. డి. వి. జి. నాంటు, మహమ్మదాల్లిగారికి ఇచ్చెను. ఇచ్చిన వెంటనే, నవ్వి "మహాత్మాజీ! మహాత్మాజీ! నేను ప్రభుత్వమువారి బంధితుడ వైతిని" అనగా మహాత్ముడు నవ్వి "నిన్ను కళ్ళెక్కడు కట్టించుగాక" యని చెప్పిన వెంటనే "మహాత్మాజీ! సెలవు" అనిదగ్గర యున్న స్టేషనులో నున్న కలెక్టరువద్దకు వెళ్లెను.

మెయిలు వాల్తేరులో అనుంటకు ఎక్కివగానుండును. తరువాత మహాత్ముడు, అనుల్లిస స్టేషనుఫారముమీదకు, అతి సంతోషముతో, వెళ్లి 15 నిమిషములు ప్రజలకు, స్త్రీలకు, ఎంతమాత్రము హితవాశమునను అనికొక్కచప్పి, అహింసావ్రత మే స్వరాజ్యము. యిచ్చించును. ఆ బాణమును దాల్చుడనెను. ఇంత ప్రజయు, చప్పట్లు, "మహాత్మాగాంధీజీ! అనుట, పోలీసు వారిపై తిరుగుబడుట, ఏమియు ఇంచుకైనను లేదు.

పిమ్మట మవులనాగారి భార్యమాత్రము మవులనాగారి తో మాట్లాడుటకు అధికార మివ్వగా ఆమెయే మాట్లాడెను. మహాత్మాగాంధీగారు మాట్లాడుటకు పోలీసు సూపరిండ్ గారిని అడుగగా, తనకేమియు అధికారములేదు. వీలుకాదని చెప్పెను. వెంటనే ప్రజలందరు ఉద్రేకపూరితు లైరి మహమ్మదీయులు కోపము పట్టజాలకుండిరిగాని మహాత్ముడు శాంతి, అహింస అవలంబింపుడు అనినవెంటనే శాంతిగ నుండిరి. అంతట మహమ్మదాల్లిగారి సామాను దించి యిచ్చివేసిరి. మవులనాగారిని ఒక మోటార్ డిలో గూర్చుండబెట్టి, డి. వి. జి. పోలీసు సూపరిండ్ తీసుకొనివెళ్లిపోయిరి. త్రోవలో నుండ

చెన్నపట్నంకు బయలుదేరి ఆనాడే వెలిసియున్నటు తెలియవచ్చుచున్నది. వాని పట్టుకొనినపుడు వర్షము గుర్తము చున్నది. తరువాతను వర్షమే! వారి నిష్పంభమునకు కేళమే గాక ఆకస్మముగూడ కన్నీరు విడుచుచున్నది. అది కన్నీరు గాదు! అది ఆనందబాష్పములు అని గ్రహించవలెను. ఇంకను కేళ మభివృద్ధికొరకు మవులనాగారిని సెక్రటరీ కెయిలులో ఒక పెద్ద మేడలో నుంచెరి. ఆక్కడ కాంగ్రెసు సెక్రటరీగారు లక్ష్మీవారం ఉదయము మవులనాగారిని దర్శించిరి. వారు సం తోషముతో ఉన్న సంగతిని, ప్రజలకు తనసానుభూతిని, కెప్పు మని చెప్పిరి. భోజనము మనవారే పంపించుచుండిరి. మనము అత్యర్థులమై కావ్యభంగము జేయక స్వరాజ్యప్రాప్తి కొరకు బాటుపడవలెను.

విశాఖపట్నంలో ఈ వార్త వ్యాపించిన వెంటనే పట్టణ మంతయు నిశ్చలము, ఎక్కడెక్కడెక్కడ ప్రతివారి మనస్సుల యందు ఆందోళన, కోపము, శాంతి, అన్నియు పుట్టివె. కాని అహింసా సూత్రమునకు గట్టుపడినవారై మోహరముపండుగ రోజులకుచేప్పర్లను మహమ్మదీయులు అణుపుటలేదు. మహమ్మదీయులు, హిందువులు ఆ రాత్రిఅనగా బుధవారం సభలు జేసి కొని, మహాత్ముడు జెప్పినటుల హితవాశము లక్ష్మీవారం మాని వేయటకు నిశ్చయించుకొని సాయంత్రము సముద్రపుటాడ్డున పెద్ద బహిరంగసభ జేయటకు నిశ్చయించెరి. లక్ష్మీవారం శుక్ర వారం రెండు రోజులు ఇక్కడయున్న కాలేజీ, మిషనువై స్కూలు విద్యార్థులు అందరు బతులుబాతులు మాత్రము జయ ప్రదముగా జరిగెనది. సాయంత్రము బహిరంగసభకు ఎక్స్ ప్రెస్ వేళ జనము వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రులలో స్త్రీల తగాదు, అన్ని బాతులవారు వచ్చిరి. అక్కడ విదేశాత్మ దహనముగూడ జరిగెనది. ఇన్ని వేల జనము అహింస యుగ సంత్రము జరించుచుండిరి. రాత్రి 8 గంటలకును సభలో ఎక్కువ ఉపన్యాసములు, స్త్రీలుగూడ యిచ్చిరి. వారు జీవుని భ్యంతించుచు అనేక బా తి య పా ట లు వాడిరి. తం తి వార్తలు వెళ్లి నిచ్చుటలేదు.

విశాఖ వార్తలు

విద్యార్థులు న్యవహారములు.

లాయకు బాడ్లిగారి తంతివార్త.

ఈనెల 15 వ తేదీని లాయకు బాడ్లిగారు డివేలరాగారి కీక్రింది తంతివార్త నంపిరి:—

సికౌరీకా ప్రతినిధులు.

నన్ను 13 వ తేదీన సంబోధించిరి. విద్యార్థులు ప్రతినిధులను ప్రత్యేకస్వాగత్యై రాష్ట్రప్రతినిధులగు పరిశీలించవలయు నని మీరు గట్టిపట్టువలతో స్పష్టము విజ్ఞాపకమునకు తెలిసినది. మాప్రభుత్వమువారెట్లు అంగీకరించవలయు, ఇట్లుమాన్యుగ నుండిన సంధి మరుదనియు, ఈ విషయమై తిరుగ రాంతయు, ఆలోచించుట యుక్త మని నేను విశ్రాంతినిధులతో చెప్పిపంపితిని. మీరు నామాటల గమనించక మీ అభిప్రాయములను తిరుగ వార్తాపత్రకలలో ప్రచురించిరి. మీరు చెప్పిన మరతుల మే మంగీకరించి సంధిసభ సమావేశపచితిమేని, విద్యార్థులు సంపూర్ణ స్వాగత్యైత్యముల ప్రత్యేక ప్రభుత్వము అంగీకరించిన వార నయ్యెదము. ఇది అసంభవము. విద్యార్థులతో సంధి కుదురుటకై సాధ్యమైనవి మాట్లాడు విద్యార్థులు ప్రజలకిచ్చుటకు మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము. మీ రీవిషయమై మాధ్యత వహించి యున్నారే కాని జైవాద్యము మాపుటలేదు.

డివేలరాగారి ప్రత్యుత్తరము

ఈ నెల 16 వ తేదీన డివేలరాగారు లాయకుబాడ్లిగారి కీక్రింది ప్రత్యుత్తరము పంపిరి:—

"విద్యార్థులయొక్క ప్రస్తుతస్థితిని వివరించుచు సంధిసభకు వచ్చినచో విద్యార్థులు హక్కులు నశించును. కావున మా అభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ ప్రకటించితిమి ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములలో మీరు మీ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములు, నేను విద్యార్థులు ప్రభుత్వపు అభిప్రాయములను ప్రకటించుచుంటిమి. ఈ రెండు ప్రభుత్వముల ఆశయములకును పరస్పర భేదము లేనియెడల సంధిసభ అనవసరము కదా. ఇట్టి పరిస్థితులలో నిజముగ సంధి కుదురవలయు నను తలంపుండినచో, ఇట్టి సంవేషములు అనుమానము లుంచుకొనుటవల్ల ఎట్టి లాభము లేదు."

ముందేమి జరుగును?

లాయకు బాడ్లిగారు సంధిసభ జరుగదని ప్రకటించిరి. ఈ తీర్మానమును, ఇంగ్లాండునందు బాధ్యత కలవారందరు

ఆమోదించుచున్నారు. అయితే ముందేమి జరుగునో అని అందరు భయపడుచున్నారు. డబ్లిన్ లో ఈభయము అధికము చున్నది. తిరుగ భూరయ్యధ్యమ ప్రారంభింపబడునని అందరు భయపడుచున్నారు. తిరుగ ఏవో ఒకవిధమున సంధిసభ జరుపు నట్లు చేయవలయునను అభిప్రాయము ప్రబలించున్నది. డెయిలు ఈరక సభవా రీతిర్మానము ప్రజాభిప్రాయములకు వ్యతిరేక ముగనున్నదనికూడ కొందరు గొణుగుకొనుచున్నారు. ప్రజలు మాత్రము దైర్ఘ్యము వడలలేదు. సంధిసమరూపనియే ఆ నేటలు తలచుచున్నారు.

లాయకుబాడ్లి అస్వస్థుగ నుండుటచే యిరులూకునందు నుందు పుచ్చుకొనుచున్నాడు.

ఇండియాకొన్నిలు.

భారతసభ్యుల రాజీనామాలు.

సర్ శంకరనాయకుగారు తమ ఇండియా సభ్యత్వమును విడి రాజనామా ఇచ్చి నవంబరు నెల 18 వ తేదీని ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. ఈ రాజీనామాకును ప్రభుత్వవిభాగమునకును ఎట్టి సంబంధములేదు. నాయకుగారు కొన్ని గ్రంథముల వ్రాయుచున్నట్లు తమ పదవికి రాజీనామా ఇచ్చుచున్నారని తెలియుచున్నది.

భూషేంద్రనాథ బాసుగారు కూడ నవంబరు మాసము లోనే ఇండియాకు వచ్చెదరు. వీరు తిరుగ ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెని తెలియుచున్నది. మూడవ భారతీయసభ్యుడగు ఆహానుభాగా గారు, విద్యార్థివిచారణరంధ్రు సభ్యులగు నియమింపబడినందున విచారణకై ఇండియాకు రానున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

న్యూఢిల్లీయై పుత్రిక సిన్హా విశేషబుద్ధియు వ్రాయుచున్నాడు:— ఇండియాకొన్నిలు సభ్యత్వమునకు శంకర నాయకుగారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. వీరి స్థానమున ఎవరు నియమింప బడుదురో గట్టిగ చెప్పలేము. బారిబాయి వాస్తవ్యులగు డేటాబుగారును, చెన్న పురి రాష్ట్రవ్యులగు మోరల్ రామచంద్రనాథు గారైన ను నియమింపబడుదురని ఇంతటి గలదు. రామచంద్రనాథు పంతులుగారి ఆర్థికశాస్త్రమున వైలు మానరులు శ్రీనివాసకాశ్రమిగారు నూంజేరుగారు ఆవరించుచున్నారు.

శంకరనాయకుగారు ఇండియాలో నొక ఉన్నతోద్యోగమునందు పనిచేయుటకై వచ్చుచున్నారని తెలియుచున్నది.

రానున్న ఎన్నికలలో మంత్రిగారు విజయము గాంచి ఇండియాకొందరికి నియమింపబడినచో శాసనసభకు శ్రీనివాసకాశ్రమిగారు అరెజీ పార్లమెంటు ఆవరణ క్షేత్రానికి నియమింపబడుదురని ఊహించవచ్చును.

తురుష్కలు-గ్రీకులు

గ్రీకునేలల యుద్ధముకల్ల మిగుల అలసియున్నది. తురుష్కల వైరములను ప్రయోజనపు కనుటలు చక్కగ చేశందున గ్రీకుల వైర్యమును తమకు లాభకరముగ నుపయోగించుకొనుటకు కలుతేకున్నది. ఈ యుద్ధమున తురుష్కల వైర్యములకే తమ సొకగ్రుము లున్నచో వారు గ్రీకునేలలను సముద్రమునందు ముంచివేసి యుందురు.

ఇటీవల జరిగిన యుద్ధములో 10 వేలగుంది గ్రీకు వైరికలు మరణించిరి ఈ నెల 15 వతేదీ కాన్సుగాంతోకోసిలయంద తంతివార్త పంపబడినది.

బ్రిటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట కాన్సుటాంటినోపులులో మిత్రమందరివారికి వ్యతిరేకముగ కొందరు కుట్ర చేయుచున్నారని తెలిసినది. అందుకే పెండిటరనియను సముద్రమునందు బ్రిటిషు నావికాదళము బాన్సుకునందు చేరియుంచవలయునని నావికాధికారులు తీవ్రపు బాసంగిరి.

నానాజాతరమితివారు, ఎన్నెన్నగా, లమేవియా కేళములను తమమతి సభ్యులుగ చేర్చుకొనిరి.

అంబార్తికు నుహాసముద్రపు రహస్యముల కనిపెట్టుకై సర్. ఇ. సెతులుటకో గారి యాజమాన్యముకింద కొందరు త్నా హాతులు సంసిద్ధులైరి. కృష్ణ అనుష్ఠీయరునందు వీరందఱు ఈ నెల 17 వ తేదీ ఇంగ్లాండు వదలి దక్షిణాఫ్రికానుగ ప్రయాణమైరి.

నారాయణ తెలము

అతిశయిస్తాటి నా, కీర్త కాలమునుండి యుండునట్టి తిమరువాయువు, నడుమునొప్పి, కడుపులయము, నడుమునందుకు, మోకాళ్లయందును ఉండు నాతిరోగములకు, నాపు ఉండినను లేవండినను దీనికలన తీక్షణం గుణముకలగును.

Dr. W. N. Dixit, Merchant POONA CITY

హైదరాబాద్ నగరం.

సిట్టా, సెప్టెంబరు 19:— ఈ దినము హైదరాబాద్ నగరం 11 x 20 నిమగ్నములకు సమావేశమయ్యెను. మధ్యరాత్రి ముల నాగినవర్షము మహమ్మదు హుస్సేను ఖానుగారు కద్దరవస్త్ర ములను సుభాగ్యముగ ధరించియుండిరి; గాంధీగారిని వెట్టుకొని యుండిరి. ఏను ఈమహమ్మదు రాజధాని ప్రమాణమును చేసిరి.

సంజానునొక ప్రభుత్వకాలమున చెరసాల కంపెనీన గ్రామములనును రాజధానినిగాను ద్వారలో తమ తీర్పును వెల్లడించునట్లుగాని (క) బిల్లియం వింకెంటుగారు భాగ్యవతు గారికి చెప్పెను.

ఆయుధకావళు నియంతలు కాస్త్రీయ కావళులకు సమ్యక్ కనుగొనబడంద చేయునుమయ్యై కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారు ప్రసించగా, మేము రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు ఇందును గు రించి వ్రాసినాము. వారిప్రతిస్పర్ధలను బందగానె. ఈసమస్య కంప్లెట్ నగునని (క) బిల్లియం వింకెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అంతట కొన్ని దినముల ప్రవేశపెట్టబడెను.

ఇట్లుగల రెండు గ్రామములలో కాంగ్రెసుసంఘము స్థాపించబడినది.

వాతావరణము

1921 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20-వ తేదీ మంగళవారము

వాతావరణము	సం 24 గంటలలో	సం 24 గంటలలో	సం 24 గంటలలో	సం 24 గంటలలో	సం 24 గంటలలో
హిమాలయము	63.0	80.0	...	28.21	29.10
మహానదీ	69.3	79.2	...	17.56	28.48
చాళిషా	69.5	74.5	...	25.81	21.58
బందరు	69.1	79.5	...	14.85	26.52
నంద్యాల	61.4	77.8	...	22.40	21.66
వెల్మూరు	64.6	77.1	0.04	17.83	11.51
మహబూబ్	66.2	77.4	0.11	20.13	15.57
హైదరాబాద్	65.6	68.6	0.01	21.74	24.69
కామారెడ్డి	62.5	72.1	...	11.87	15.75
బళ్లారి	60.6	71.2	...	7.11	11.62
చిన్నాపల్లి	61.2	61.8	0.08	12.23	19.52
కడప	67.1	76.0	0.06	22.43	18.98
దెంగునూరు	63.8	64.1	...	24.96	22.84
కోమరం	69.0	70.8	...	8.60	8.97
బెల్లూరు	62.5	75.4	...	14.92	21.80
కృష్ణా	69.9	72.7	...	84.18	24.51

కోమరం వద్ద తీరమున సర్కారులలోను వాయు భాగము కొంచెము తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచె మెక్కువగాని అదేమాత్రముగాని కలదు. బొంబాయిలో మా నాలుకంబు కొంచెము తక్కువగన మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచె మెక్కువగన గలదు. ఉష్ణము మామూలుగాను లేక కొంచె మెక్కువగాను గలదు. మధ్యమోష్ణ మన్ని ప్రదేశముల లోను మామూలుగ నుండెను. దక్షిణములో మాత్రము కొంచె ము తక్కువ. పడమటితీరమున పగటియుష్ణము దామాషాయ కన్న కొంచెము తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో సంతకన్న కొంచెమెక్కువ. వర్షములలోను మైసూరులోను దక్షిణముల ములలోను రాత్రియుష్ణము దామాషాయకన్న కొంచెమెక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో కెక్కువ. వాయువునం దార్ద్రత అన్ని ప్రదేశములలోను కొంచెము తక్కువ. వలసలలో మాత్రము కొంచెమెక్కువ. సర్కారులలో కొన్ని ప్రదేశములలోను పశ్చి మతీరమున అకాలమున మేఘములు ఒకమాదిరిగాగలవు. మిగి లిన ప్రదేశములలో తక్కువ. అంతటను వర్షము చాల తక్కువ. పశ్చిమతీరమున దంతటను గలదు.

దండాలో భారమున ఉత్తరమున వాయుభారము తగ్గ నున్నది. అన్ని ప్రదేశములలోను వాతావరణము బాగుగ నుండ నున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. నవ్రావు.
వాతావరణ కాండ్రాక్షుడు.

స్టేటు కౌన్సిలు

నాయకుల ఆరెస్టులను గురించిన చర్చ

సిట్టా, సెప్టెంబరు 19:— స్టేటు కౌన్సిలునకు ఈ దినము తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరములు జరిగిన తరువాత, ఆలీసాదముల ఆరెస్టులు, ఇతరుల ఆరెస్టులు, ఈవిధమైన రాజకీ యాందోళకులను ఆరెస్టుచేయుటయందు ప్రభుత్వమువారికిగల ఉద్దేశములు మున్నగువాని గురించి చర్చించుట సభాకార్య క్రమమును నిలుపవలసినదని డా. సర్ మేనక్టీ దాదాభాయిగారు ఉపపాదించిరి. ఈ సమస్యయు విచారింపవలయునని గాన ప్రశ్న కృత సం దర్భ ము లం దు ఈ ఆరె స్టు లనుగురించి చర్చించుట క్రమముగానుండునా యని గా. భుగ్గి గారు ప్రశ్నించిరి.

కేసుగారు:— హైదరాబాద్ స్పెషల్ 120, 121 (బి), 505 సెక్షనులక్రింద 7 మంది ఆరెస్టుచేయవలయునని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినారు. కేసువిచారణ కరాచీ నగరములో జరుగును.

అధ్యక్షులు:— వీరిని ఆరెస్టుచేయుటకు ఒక మేజిస్ట్రేటు సామాన్యముగ ఉత్తేశపఱచినాడా, లేనియెడల ప్రత్యేక చట్ట ముప్రకారము వీరిని ఆరెస్టుచేసినారా? మనము దీనిని కనుగొన వలయును.

గా. కేసుగారు:— మహమ్మదాల్, మేకతాల్, దాక్టరు కిమ్మా కీర్ గులాం ముహమ్మదుగారు అనునటులగు ఆరెస్టుచే యబడినారు. 5 వ సెక్షనుకు ఇప్పటికే చెరసాలలోనున్నాడు. డిప్యూటీలోని సెక్షనరీకి సెక్షనుల క్రింద మదరాసు ప్రభు త్వమువారు మహమ్మదాల్ గారిని ఆరెస్టుచేయవలయునని ఆజ్ఞా పించిరి కరాచీ మేజిస్ట్రేటుగారి వారంటును దచ్చిన పోలీసు ఉద్యోగీయుడు వచ్చునరకు మహమ్మదాల్ గారిని అప్పటి చెర సాలయందుంచిరి. ఆ పోలీసు అధికారి ఇప్పుడు మహమ్మదాల్ గారిని పట్టుకొన్నాడు. కరాచీ మేజిస్ట్రేటుగారు వారంటుని య్యగా దాక్టరు కిమ్మా గారు సిమ్లాలో ఆరెస్టుచేయబడినారు. ఇంకొకవారంటును కరాచీ మేజిస్ట్రేటుగారు పంపగా బొంబాయి నగరములో మేకతాల్ గారు ఆరెస్టుచేయబడిరి. కాబట్టి కార్యనిర్వాహక సభాసభ్యులు వీరిని ఆరెస్టు చేయించలేదు. భారతదేశ రక్షణచట్టపు మూడవవిభాగము, లేక మరే యే ప్రత్యేక చట్టముప్రకారము వీరిని ఆరెస్టుచేయలేదు.

అధ్యక్షులు:— సామాన్యచట్టముల ప్రకారము వీరిని ఆరెస్టు చేసినారా? ఇట్లు జరిగినదని నేను గ్రహించితిని.

సర్ మేనక్టీ దాదాభాయిగారు:— సామాన్య చట్టముల ప్రకారము వీరిని ఆరెస్టుచేసినారని సానుభూతిపడిగాన నాతీ ర్వాసమును ఉపసంహరించుకొనుచున్నాను. అంతట తీర్మానము ఉపసంహరింపబడెను.

గుంపులను పాల్గొన్నవారు తుపాకులనుకాల్పుట ప్రజల సమాహమును సాబుద్రోలుటకు తుపాకులను కాల్పువలసినదనిపరచుచు, కొన్ని సందర్భములలో ముందు హెచ్చ రింపవలయునని ఒకబిల్లును కేసుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. అన్ని సంద ర్భములలో, అన్ని పరిస్థితులందు ఇట్లు హెచ్చరించుటకు వీలుం డదు. కొన్ని సందర్భములలో హెచ్చరించుటకు ప్రభుత్వాధికారి కి వీలులేకపోవచ్చును, అసాధ్యముగానుండవచ్చును. కొన్ని పరి స్థితులందు ప్రజలమాకకు, పోలీసుభటులకు పోల్టాబుజుగును నుండవచ్చునగాన ప్రభుత్వమువారు “సందర్భమునుబట్టి వీలైన ప్రకార మ”ను వాక్యమును బిల్లులో చేర్చవలసినదని అని కేసుగారు చెప్పిరి.

సయ్యద్ రజా ఆలీగారు:— ఇట్లు చేయవలయునని నిబం ధన ఇప్పటి కాసములలో గలదుగాని ఇట్లు చేయ వద్దేనంచ వారుమాత్రము అందుగా నున్నారు.

సర్. డి.ఎల్. హేయర్ ఖాను:— మూకకు ఆయుధము లు లేనప్పుడు హెచ్చరించవలయునగాని ప్రజలకందరికి ఆయు ధములున్నప్పుడు హెచ్చరించుట అనవసరము.

కేసుగారు:— ఇప్పటిట్లు చేయవలయునని కార్యనిర్వా హక ఆజ్ఞగలదు. దానిని కాసముగా మార్పుచున్నాము. గా. రజా ఆలీగారికి అర్థమైనదా?

రజా ఆలీగారు:— అయ్యో, అర్థమైనది. (నవ్వు).

కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట బిల్లు అంగీకరించబడెను. భారతప్రభుత్వపు వాణిజ్యంగకార్యదర్శి చాట్టిగారు జనివాకు వెళ్ళుదురు. జి. సి. వి. కేసుగారు తాత్కాలికముగ ఆపనిని చేయుచుందురు.

మాపలాల విషయ

16-వ తేదీ వివరములు.

వలియకున్న ప్రాంతమున 29 మంది పరవసంగడివద్ద 9 గురిని పట్టుకొనిరి. కన్న నూరునుండి సేన హెటూరుబండ్లలో 15వ తేదీని యిర్రటికి వెళ్లెను. వలసవారుకు మరలొంత సేనగూడ వచ్చెను.

17-వ తేదీ కొచ్చి లంలివార్త.

పొన్నాని తాలూకాలో జరిగిన అల్లరులు అచటి పాత సేరకుల వలననే బరువుపడెనని కొచ్చిదివాసుగారి ప్రకటనవలన తెలియుచున్నదని స్టేటు కౌన్సిలులో మా. కే. వి. రంగసాయయ్యం గారు తెలిసిరి. వారు చెప్పినదిసరిగాదు. పొన్నానిలో మాప లాలే అల్లరులు చేసిరి. నంబుదిసాయరు భూస్వాములను బెడ రించి ధనము పుచ్చుకొనిరి. కల్లుసారాదుకాణములను తగులబెట్టిరి

19 వ తేదీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటనము

పేరింశిలమన్నాలో మరల చాలదుకాణములను వెట్టిరి ఛాన్యముకగైరా పదార్థముల ప్రస్తుత మున క చట నున్నవి కాని యింకను రాకపోకల సౌకర్యములు సరిగా ఏర్పడలేదు పట్టించి ఓట్లసాలెము వారి చాలవరకు నిరుపదవమని చెప్పు వచ్చును. శ్రీకృష్ణపురమున దోపిడలచేయుటకు మాపలాల రాగా అచటి జమ్మిలువారి నెదిరించి తరిమివేసిరి. మాంగము మండేరిలకు పడమ మాపలాల కత్తులతోను తుపాకులతోను సేనల నెదిరించిరి. 12-14 మంది మాపలాల హతులైరి. సేనలో యిందరికి గాయములు తగిలెను.

అస్పృశ్యత

శ్రీ ఆరవిందుని యభిప్రాయము

అయ్యా, నిన్నటిదినము శ్రీ ఆరవిందురొగి సందర్శనము లభించినది. పది నిమిషములు వారిసమక్షమున కూర్చొనియుం డిమి. ఆపుడు మాటలసందర్భములో అస్పృశ్యతను గూర్చి మీ యమాట్యమైన సందేశమును తెలుపగలరా యని ప్రార్థించి రిమి. అస్పృశ్యత గావలయు ననుట ‘వాక్ సెన్సు’ అనియు, అమానుష మనయు ఖండించిరి. అమెరికాలోని స్క్రీలవలె దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులవలె మనము పంచమసాదరుల పట్ల ప్రవర్తించుచు వైదేశీయుల నిందించి స్వర్త్యము గావలయు ననుట విచిత్ర మనియు నుడివిరి. కాస్త్రీయముగా అస్పృశ్యతను సమర్థించ రాదనియు, మతీయు కాస్త్రు మాయాకాలసితినిబట్టి ఏర్పడిన అప్పటి సంఘనియమ మనియు, సంఘనియమములు నిత్యములు స్థిరములు గావనియు, వెల్లడించిరి. ఎట్లయినను ప్రా మంచిక, వ్యవహారములలో వీరు మనకి యస్పృశ్యత ఉండరా దనియు కేవలము రత్నవేల్తలకు, అతీతపురుషుల కొకవిధముగా నొకా నొక యననయందు గూటింపవలసి యుండునేమో యనియు తెలియబడిరి.

పూర్వాచారపరాయణులు బ్రాహ్మణుల మనువారు గాంధీ మ హాత్ముడు కేవలము రాజకీయగురు వనియు, మతవిషయమునం - దాదర్శనాగ్రులు గాడనియు అందువలన అస్పృశ్యతను గురించి వారు పొరబడినారు గాన అది గ్రాహ్య ము గాదనియు నొక నవీనతర్కము వెలిబుచ్చుచున్నారు. కొంతవఱకు కర్మకాండనే త్యజించి సర్వసంగపరిత్యాగియై కేవలము సమాధియందు బ్రహ్మసందమున నిమగ్నులై పౌడ్రే చేండ్లు పరిపూర్ణసాధనయం దారిలేన శ్రీ ఆరవిందురొగి యిట్టి ప్రాయశ్చిసను ఈ పుణ్యపురుషులు దీర్ఘముగ నాలోచింకి హిందూమతమునకు కళంకము నాపాదించకుండురు గాక !

అం—అం. చ. వె. కృష్ణ.

వంగదేశపు ప్రభుత్వమువారు తమవ్యయముకంటె ఆద యము తగ్గినది గాన తమకు కొంత ద్రవ్యంబును పంపగ. గ గావలసి యున్నదని భాగవంతు మును బంపిరి. మహా దుష్ట లనుక క స “నూ

స్వరపడును. కొద్దిపేర్లుమాత్రమే గలవు.
నూటికి రూ 30 లు లాభము
The Kistna Sugar Works Ltd
ది కృష్ణాషుగర్
మిల్స్ (లిమిటెడ్)
మిలీటేషన్లు.

(1918 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆర్డర్ ననుసరించి ఇక్కడ కొన్ని రేటు చేయబడినది.)

మూలధనము రూ 5,00,000
షేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల
పాటాలుగా విభజింపబడినది.

సామెల్లించే పద్ధతులు

పాటా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దరఖాస్తుతోనున్న
పాటా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అల్లాటుమెంటు అయినపిదప
యొన్న, తక్కినది రెండు వాయిదాల్లోకింద వాయిదాకు
పాటా 1-కి రూ 12-0-0 చొ॥ న యొన్న చెల్లించవలసి
యొన్నది.

ప్రొగ్రెస్

ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది.
యంత్రములకు అర్దిగ్త సంపదయొన్నవి. యంత్రములు డిశం
బరునెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ
(యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే
పూర్తిచేయబడును.

మౌనము—పూర్తి వివరములను గోరువారు
ప్రాప్తికై వైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ
అడ్రెస్సుకు వ్రాసిన బడయగలరు.

అడ్రెస్:—నెం 11 రు తపాలాపెట్టె
మచిలీపట్టణము.

న్యదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

కట్టికని! వెల సరసము!!

(ప్రస్తుతమైన ఉత్పత్తిలో తయారుచేయబడు చున్న
చిన్న, పెద్దనెలల మడతాకులు, పేసాకట్టలు, బల్తాయి
కట్టలు, వివిధ విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న
అన్ని నెలల యిత్తి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు,
ఇత్తిడి యను పు కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో
బంతో బస్తుచేయబడిన యినుపపెట్టెలు, వైరాల సామానాలు
మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (2081)

దరఖాస్తులు ప పిన ఫలము తెలుపబడును.

కర్తవ్యము సరసమైన కమిషన్ నియమము.

రెంటి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇండస్ట్రీసు" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ ctc
పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

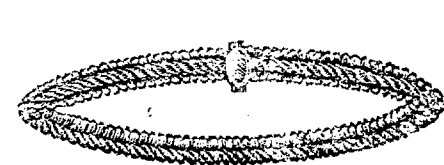
మలయ చందనము.

గనేరియా అను సెగరోగమునకు కుతారము.
పథ్యములేదు. పిలికాటిలో పనిలేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల సెగరోగమును మూడు పూ
టలలో మాన్యును. శ్రీలకును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షధము.
ద్రవ్య 1-కి వెల 2-4-0

చందమున కనుసానము) బొమ్మ 8-0-0

బోదక
బోదములను బో
ద్రవ్య 2-0-0
మొదలము
మొదలము
మొదలము
ద్రవ్య 0-12-9
రం, (గోదావరి)

బంగారు గట్టిగొలుసు

నవరసబంగారులో నిండానాణ్యముగా తయారుచేసిన
చేతి గట్టిగొలుసులు జత 1-కి తూర్పు మాను సువర్ణము వెండి
లు 10 సవర్ణము వరకు కూడ యుండును. కూలి జత 1-కి
రూ 12-0-0, ఇదేసమానా యిదేతూర్పుములలో బోలు గొలు
సులు కావలసివా తయారుచేసెదము. కూలి జత 1-కి 12-0-0.
ఇండియన్ జ్యాలెరీమాన్,
పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగళూరు సిటీ.

భూతభవిష్యద్వర్తమానములు

ఒక సంవత్సరమునకు వివరముగా జాతకము
వ్రాయుటకు రూ. 2-8-0
సాముదాయకముగ జీవితచరిత్రము వివరము
గా మధ్యాంశములతో వ్రాయుటకు 8-8-0
సంతానకళిత్ర, ఆయుర్వాయువును ధన
బుధునివయములు వివరము ఒకభాగ
ము వ్రాయుటకు 2-8-0
5 సంవత్సరములు జాతకము ద్వారాభవిష్యత్తు
లలోను జ్యోతిర్విశోధి యను గ్రంథ
ముచితము 8-4-0
విశిగ్రంథము 0-4-0
(పోస్టుకర్పణ యందులో కలసియున్నది.)
(3123) వి వి ఆర్. కర్మ, కాకినాడ.

ప్రకటన (3120)

మా వద్ద 86 హార్సు పనుల హాస్సు రీ ఆయిల్ ఇంజన్
అమ్మకముగల గలను. కలయువాడు ఈ దిగువ విలాసమునకు
వ్రాసినయెడల యావత్తు విషయములు తెలుపబడును.
తమన వెంకటసర్వేను అండ్ తమన శ్రీరాములు.
విలాసము

Vani Press, Bezwada.
(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ,
దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వ ను లు,
బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు
రమ్యముగ సరసమైన ఫలము చేయబడును.
కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చిత్రకా
వారకును. ఒకసారి కరిక్షించి చూడండి
వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

KARUNA OIL
THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్కిలి ప్రవృత్తిమయముగా చేయునందు మెదడునకు చురుకైన గుణము
జేనామంద్యము వదలబడును ప్రవృత్తి మెదుటకును తలవెండ్రుకలకు పురుగు
నగు విగనిలాదుయందులను ప్రతిష్ఠియును ప్రతిఫలమును ముఖ్యముగా
కామినీయా ఆయిలు (రిజిస్టర్)
తలవెండ్రుకలకు హానికరమును కలిగించి దానిని హానిగా మెదుటకు
జేసే ప్రవృత్తి తలమెదుటకు కలిగి మునును పోగొట్టును. కిరీటములకు పట్టు
బంతో మెత్తదనము నిచ్చును మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పని మెండు
నియమన కండ్లకు కలగు హానియును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును
కామినీయా ఆయిలు నిలగాక అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషు
లకును పెద్దచుండికి మహాభాగము మొనరిం చినది.
నేడు మీ నువ్వెలాగుచున్నాడు.
మి. ఒకబుద్ధి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-8-0 అనాము.
మానుబుద్ధి 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అనాము.
నాల్ విశేషము.
మి పి సుజీయార్థకు కమిషను రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.
అంగ్లోయిండ్లమును ద్రగ్ అందు తెమికలు కంపెనీ.
155 బామ్మచేరు, హంబాయి.
D 126 W 100.

నమకము (1842)
బంగారు వెండిరత్నములు
నగలుతో ఇతర వస్తువులును
నాణసు యిచ్చిన వస్తువులను
వైకమా ఇర్వబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, చైనాబజారు రోడ్, మదరాసు.
మన నాణ్యముగాను పూచీతోడ నరిమైన భరలకు
జేయబడిన విక్రయించుటకు వంచబడును. తయారున
తనివాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆర్జును మేరకు తయారుచేసి
యిర్వబడును. ఒకసారి ఆర్జును యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికోవచ్చును.

ముఖ్య గవనింపు.
1920 వ సం॥రం అక్టోబరు మొదటి
తేది నుండి అన్ని ఫలము మార్చబడినవి.
The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.
ఇచ్చి కొలలయ ననుసరించి మిక్కిలి సచ్చు
కలగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును
అయ్యేర్యక పోషకములను తయారు చేయ
బున్నాము.
హిందూ విశేషమునకు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు వకర్పణము లన్నిటిలో బంగారు
వకర్పణమును బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.
ప్రతి కలిగి విలాసమునకు వ్యాపింపచో
ఒకరవట్టి కంపెనీయము.
జాండా వర్తమానకర్
వర్తమాన
అయ్యేర్యక మోషధముల కలెయబడు.
(318) హంబాయి నెం 13.

ముఖ్య గవనింపు.
మోగ్యతావక్రములు. 2941
(5) కాకట్టకునందును, దుర్గా మెడికల్ హంబాయి
మలకాళి ఉత్తర ఉత్తరమునందుండి. మంచి ఆయు
కలిగించును. నకలమునకు ప్రకర్తయొనును.
కె. ర్, రాజానమే. క
14-5-21 కర్ జల్ ఆఫ్ నేసార్

DUNCAN STRATTON & Co.

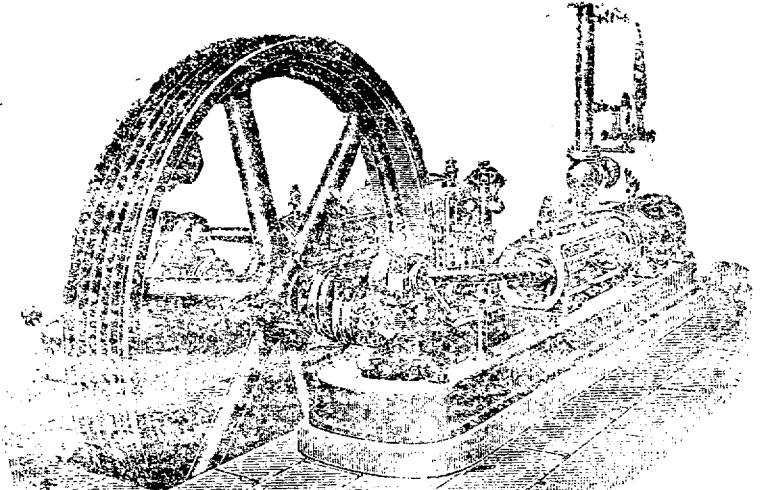
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల కంపౌండర్లు, లి మెయిన్ వీడి, బొంబాయి.

ఈ మోటర్ 10 అడుగులు
మొత్తం 25 అడుగుల వరకు
కొలతకు — రేయి-మెటరు
ఆది. మొదలు 5 అ. రి. అం.
ఈ లి యొందును.
స్టీమ్-ఇంజన్ (రేవరు
లి మెయిన్ మెషిన్
180 హానులకు వుండును.

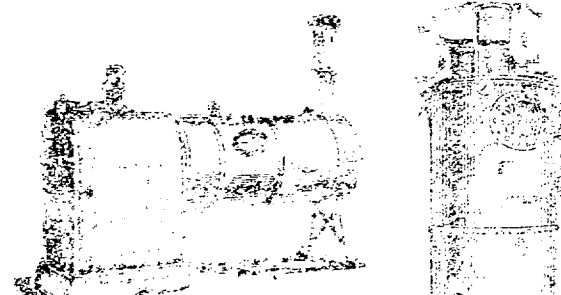

హైక్రాను స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

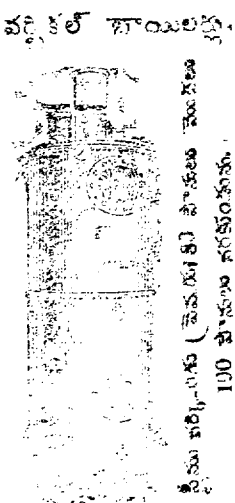

హైక్రాను స్టీల్ లంకామైదర్ బాయిలర్లు.
ఈ మోటర్ 25 అ. మొదలు 100 అ. వరకు వుండును.

ఈ మోటర్ 25 అ. మొదలు 100 అ. వరకు వుండును.

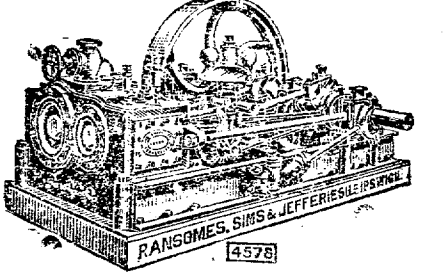
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్-ఇంజన్ (రేవరు 80 హానులు మొదలు
100 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు వుండును.

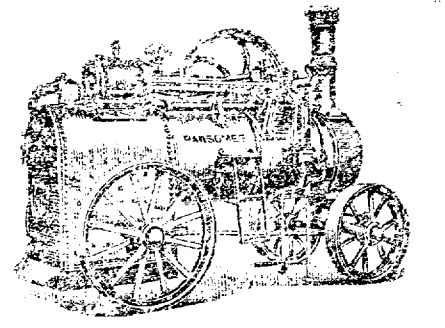
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్-ఇంజన్ (రేవరు 80 హానులు మొదలు
100 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిన్నింగ్ మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది వ్రెస్టింగ్ మెషిన్
మాది ప్రిస్టింగ్ మెషిన్
మాది వీవింగ్ మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
లోకో మోటర్ పిల్లింగ్ మెషిన్
మానే మిల్లు మెషిన్
మంతురక్షణము మెషిన్ [మరి
కర్మ వియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
సాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరకన్ మానే కరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్స్ట్రిక్ లైటింగ్ (ఫ్లాట్) కొరముట్లు
లేకులు మర్కసాపు కొరముట్లు
స్టీమ్ మోటింగ్, కప్పింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరక్ ఆండు కాట్టు విరక్ ఫుల్లీలు.
వయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ లైన్ డ్ కంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాక్ ముక్కు మొననుండి పోటో లీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ (రేవరు 120 హానులు గలవి.
కంపౌండు — హై, లో, రేవర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ (రేవరు 150 హానులు గలవి.

విజయలక్ష్మి, వరదాక్షిణి బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజనాద్ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టూర్సు ఇంపోర్టింగ్ కంపెనీ ప్రాప్తిగతు గారైన
మానేయ్య కామయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
కష్ట, శైశ్యము, కుడికము, రొమ్మపడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
బొట్టు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
కష్టము వచ్చినో నహా తెలు గుర్తు 1-10-0; దబా 1-5 రూ 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు ఈ
అమృతాంజనం దిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.